

Upravištvstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3123, 3123.
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. čes. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180
Wien št. 105.241.

JUTRO

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Likvidacija hajmvera

Energična gesta, s katero je avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg v soboto razpustil fašistično organizacijo »Heimwehr«, je nedvomno močno presenetila, da si bilo po zadnjih raprtjah v vodstvu te organizacije pričakovati odločnega vladnega posega v spor, ki ni bil več samo notranja organizacijska zadeva Starhembergovih čet. Schuschniggova skrajna odločitev pa je le logična posledica njegove davne težnje po združitvi vse državne oblasti v lastnih rokah. Spor med obema voditeljema hajmvera, knezom Starhembergom in majorjem Feyem, ki sta izmenoma oba že igrala pomembno vlogo v vseh avstrijskih vladah od zatretja parlamentarizma dalje, je nudil kancelarju Schuschniggu le primeren zunanji povod, da se končno odkriža obeh, z njima pa tudi njune organizacije, ki je predstavljala v Avstriji neprijeten strankarsko-političen dualizem.

Likvidacija hajmvera zaključuje eno izmed najbolj razgibanih faz avstrijskega povojnega političnega življenja, odpira pa novo, ki obeta morda še večjo razgibanost, če ne celo možnost novih notranjih zapletljivosti. Kakor rečeno, je zunanji povod za razpust hajmvera našel dr. Schuschnigg v razkroju, ki se je v tej organizaciji pojavil največ zaradi silnega antagonizma med knezom Starhembergom in majorjem Feyem, ki sta se iz čisto osebnih ambicij in častihlepija in že od prvega početka dalje borila za »voditeljstvo«, najprej tiho in za kulisami, potem pa tudi v očitnem zunanjem tekmovanju, ki pogosto ni poznalo nobenih meja. Vendar so dr. Schuschnigga gotovo tudi drugi nagibi silili k izrabi tega, zanj tako ugodnega položaja, da je končno v prepričanju dveh svojih nasprotnikov sam odnesel glavni dobiček.

Vprašanje pa je, ali bo ta dobiček zares tako trajen, kakor bi se to morda zdelo ob prvem vtisu, ki ga zapuščata kancelarjeva energična poteza. Tu se komaj razvozlani vozeč znova zapleta. Dejstvo, da so v Schuschniggovi vladi še vedno ostali nekateri Starhembergovi zaupniki, o katerih se je pred dnevi govorilo, da bodo s hajmverom vred odločeni, sila k previdnosti glede prognoz o popolnem Schuschniggovem uspehu. Tudi Starhembergovo zadržanje krije v sebi polno negotovosti. Niti Starhemberg niti njegov rival Fey nista sicer v pogledu odločnosti dorasla kancelarju Schuschniggu, vendar za nadaljnji razvoj avstrijskega notranjepolitičnega življenja gotovo ni brez pomena dejstvo, da se številnim dosedanjim ilegalnim protivladnim akcijam pridružuje v zadnjem času še — hajmver.

V kolikor pa upoštevamo verjetnost da so pri Schuschniggovem koraku igrali pomembno vlogo tudi zunanje politični vplivi — stara razdvojenost Dunaja, ali naj se odloči za Rim ali Berlin! — postavljajo ti pred bodočo notranjepolitični razvoj Avstrije še hujše vprašanje, na katero trenutno še ni mogoče točno odgovoriti. Objektivna presoja položaja sil k ugotovitvi, da je kancelar Schuschnigg z likvidacijo hajmvera storil indirektno veliko uslugo Hitlerjevi Nemčiji, kateri hajmverovski pokret ni bil nikdar simpatičen, ker ga je smatrala za oporo tuje vpliva v Avstriji. Znano je, da je hajmver idejno in organizacijsko nastal pod vplivom italijanskega fašizma, od katerega je bil dejansko tudi stalno podpiran. Ali pomeni tedaj njegov razpust zlom italijanskega vpliva v Avstriji? Takša trditev bi bila nedvomno pretirana, ni pa izključeno, da si hoče Schuschnigg tudi v zunanje političnem pogledu zagotoviti čim večjo neodvisnost od hajmverovske enostranske linije in ubrati pot, ki bi pomenila ohranitev nekakšnega ravnotežja med italijanskim in nemškim vplivom v državi, obenem pa zaščitila avstrijsko neodvisnost. V notranji politiki bi seveda ta tečajna predstavljala znatno približanje nacionalno-socialistični opoziciji.

Trenutno se ne da oporekati, da je kancelar Schuschnigg gospodar položaja. Priznati mu je tudi treba, da je znal nastopiti z vso odločnostjo in izrabiti vse momente za svojo akcijo. Vprašanje reakcije pa ostane navzlic temu slej ko prej odprto in bo zato šele nadaljnji razvoj komaj začete borbe pokazal, ali bo dr. Schuschnigg svojo sedanjost zmago nad obema sprtima »voditeljema« hajmvera v celoti izkoristil in utrdil pozicijo svoje domovinske fronte, ki ima od sedlej ena pravico zbirati prostovoljne oborožene oddelke. Če se mu bo to tudi to posrečilo, potem bo v Avstriji vsaj prehodno nastopila doba njegove osebne diktature, ki bo seveda povečala njegove dosedanje odgovornosti in tudi odgovorila na vprašanje, ali je sedanjí avstrijski kancelar zares kos notranjepolitičnim homatijam, ki se jih Avstriji od ukinitve parlamentarizma ne more več iznebiti.

NOVA MADŽARSKA VLADA

Sestavil jo je Daranyi in sta od dosedanjih ministrov izpadla le vojni in trgovinski minister

Budimpešta, 12. oktobra. o. Opoldne je službeni list objavil ukaz o imenovanju nove vlade. Daranyi je izvršil v vladi pokojnega generala Gömbösa le majhne, zato pa tem bolj značilne izpremembe. Iz vlade so izročili dosedanjega vojnega ministra Jožefa Somkuthyja, ki mu je ta resor poveril Gömbös sam. Opozicija in centrum vladne stranke sta bila namreč zelo nezadovoljna zaradi ukrepov ob priliki pogreba pokojnega Gömbösa, ki so ga na zahtevo dosedanjega vojnega ministra pokopali z vojaškimi častmi, kakršne se običajno izkažejo samo sefom držav. Za novega vojnega ministra je bil imenovan pehotni general Viljem Röder, ki je bil pred leti šef generalnega štaba madžarske vojske pa ga je Gömbös upokojil.

Ministrstvu za trgovino in industrijo sta sedaj združeni in je resor novega mini-

strstva prevzel dosedanjí industrijski minister dr. Bornemissa. Dosedanji trgovinski minister dr. Winkler se bo zopet vrnil v diplomatsko službo in bo bržkone imenovan za madžarskega poslanika na Dunaju. Kmetijsko ministrstvo je predsednik vlade Daranyi pridržal zase.

Regent Horthy je nocoj ob 17.30 sprejel člane nove vlade ter jih zaprisegel. Takoj nato je imela vlada svojo prvo sejo, jutri pa se bo predstavila parlamentarnemu klubu vdalne večine.

Centrum vladne stranke, kakor tudi meščanske opozicijske stranke, se sedaj intenzivno pripravljajo za skupno akcijo, da se do kraja likvidira dosedanja Gömbösova totalitarna smer v notranji politiki in sklene notranji politični mir med meščanskimi strankami.

Mnogo pozornosti je zbudilo dejstvo, da

je imel danes ministrski predsednik Daranyi z grofom Bethlenom in voditeljem stranke malih posestnikov dr. Eckhardtom konferenco, ki je trajala dve uri. Pozneje so prišli na sestanek tudi voditelj centra in vladni stranki Pavel Pesty, vodja krščansko-socialne stranke prelat Ernst in šef meščanskih liberalcev Karel Raszay.

Politični krogi naglašajo, da se mora smatrati sedanja Daranyijeva vlada kot začasna in da ji bo prej ali slej sledila vlada grofa Bethlena in dr. Eckhardta. Vses ta »mirni« notranjepolitični preobrat na Madžarskem bi pomenil prav za prav zmago politike Horthyjevega brata, konjeniškega generala Jurija Horthyja, ki je veljal ves čas, odkar je na Madžarskem vladal pokojni Gömbös, za njegovega najhujšega nasprotnika.

Predsednik nove madžarske vlade dr. Koloman Daranyi je bil rojen v Budimpešti l. 1886. kot sin uradnika. Svojo kariero je začel kot županjski uradnik. Po svetovni vojni je bil imenovan za velikega župana. Za poslanca je bil prvič izvoljen l. 1927. in je ostal do danes član madžarskega parlamenta. L. 1928. ga je predsednik tedanje vlade grof Bethlen imenoval za državnega tajnika v predsedstvu vlade je ostal tudi v vladi grofa Karolyija in Gömbösa. Pri rekonstrukciji vlade l. 1935. je stopil v Gömbösovo vlado kot kmetijski minister, od aprila pa je nadomeščal obolenega predsednika vlade Gömbösa.

»Magyarsag« poroča, da bo Daranyi sredi prihodnjega meseca odpotoval v Rim. Ob tej priliki ima pasti odločitev o nadaljnjem italijansko-madžarskem političnem in gospodarskem sodelovanju. Madžari se namreč čutijo zapostavljeni po Italiji in bo skušal Daranyi dobiti v Rimu jamstvo, da se bodo z dejansko pomočjo uredila nekatera madžarskega mednarodna politična in gospodarska vprašanja.

Slovo Antonesca

Dvodnevno bivanje rumunskega zunanjega ministra v Beogradu je znova pokazalo, kako krepko je zavezništvo med Jugoslavijo in Rumunijo

Beograd, 12. oktobra. p. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je priredil sredi rumunskemu zunanjemu ministru Antonescu v Gardijskem domu večerjo, ki so se je udeležili tudi predsednik senata dr. Ljubomir Tomasić, predsednik narodne skupščine Stevan Cirić in več ministrov, člani diplomatskega zbora, prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Hristić, maršal dvora Čolak-Antić in drugi dostojanstveniki.

Med večerjo je predsednik vlade Stojadinović pozdravil rumunskega zunanjega ministra Antonesca z govorom, v katerem je med drugim izjavil:

Prijateljstvo naših dveh držav, osnovano na identičnosti ciljev in skupnih interesov, utrjeno z dvojnimi vezmi Male antante in Balkanske zveze, predstavlja činitelja, ki ga ni mogoče prezreti, pomeni živlo in stvariteljsko silo v tem delu sveta. Naši cilji so pravilno postavljeni, naša pota točno določena, harmonija naših vidikov z vidiki naših prijateljev popolna. Iskreno želimo, da bi dve državi, urejeni v notranjosti in zavarovani na zunanje, nadaljevali pot, po kateri sta korakali doslej in ki vodi k miru in napredku ne samo naših dveh držav, nego vseh, ki jim je res do občega miru in napredka.

Po napitnici predsednika vlade dr. Stojadinovića je rumunski zunanji minister Antonescu odgovoril med drugim:

Priredili ste mi izredno prijeten sprejem, ki me je globoko ganil v tem veličastnem mestu Beogradu, izviru naporov naroda, ki je slavno izvršil svojo dolžnost za velike vojne. Prijetno mi je ugotoviti, da so vaši napori v času miru dosegli višino žrtev, ki jih je vaša država tako plemenito z velikim ter neoporečnim harmonizmom doprinesla, da se ustvari narodno edinstvo. Sprehod po vaši lepi prestolnici

me je spomnil na prizadevanja velikega in herojskega kralja, ki je bil viteški stvaritelj našega narodnega zedinjenja. Moj spomin nanj izvira še od tedaj, ko sem imel v Parizu v času mirovne konference veliko čast, da ga nekajkrat sprejem v rumunskem posaništvu. To je eden izmed mojih spominov, na katere sem najbolj ponosen, ki so mi najdražji v teku moje dolge kariere. Naj bi duh veličastnega suverena vedno bdel nad usodo velike države, ki jo je ustvaril in organiziral.

Izvolite se g. predsednik spomniti s prijetnim občutkom na naše sodelovanje v Bukarešti in v Bratislavi.

V Bukarešti so se v prisrčnem zaupanju sklenili sporazumi, ki srečno služijo interesom naših dveh držav in utrjujejo našo zvezo. Naravno je, da je pri teh razgovorih v obravnavanju vprašanj, ki so bila kasneje v razpravi konference Male antante v Bratislavi, vladala ista atmosfera simpatičnega in zaupnega sodelovanja.

Iz Zeneve ne prinašam vtisov polnih optimizma, toda sredi občega kaosa idej in vsakršnih komplikacij, ki tako globoko ločijo duhove v Evropi, prinašam vtise človeka, ki se zaveda interesov svoje države in ki veruje, da jim more pridružiti tudi interese vaše države, ker se naši dve državi v svojih interesih popolnoma skladata v taki harmoniji, da vidim v skrbi, ki me veže na interese svoje države, prav tako skrb za interese Jugoslavije.

Rumunski zunanji minister je nato napil Nj. Vel. Petru II, Nj. Vis. knezu Pavlu in predsedniku vlade dr. Stojadinoviću.

Po večerji je bil sprejem, ki so mu prisostvovali vse najugodnejše osebnosti iz Beograda.

Davi je Antonescu zapustil Beograd in se vrnil v Bukarešto.

Kjuseivanov v Beogradu

Na povratku iz Zeneve se je predsednik bolgarske vlade včeraj ustavil v Beogradu in konfiriral z dr. Stojadinovićem

Beograd, 12. oktobra. p. Dopoldne je prispel semkaj na povratku iz Zeneve predsednik bolgarske vlade dr. Georgije Kjuseivanov v spremstvu svojega kabinetnega šefa Mileva. Na postaji sta ga sprejela kabinetni šef zunanjega ministra Protić in imenu predsednika vlade in protokolni šef zunanjega ministristva Marinović.

Po sprejemu se je predsednik bolgarske vlade odpeljal v hotel »Srpski kralj« kjer so bili zanj pripravljeni posebni prostori. Tu je sprejel novinarje in jim izrazil svoje zadovoljstvo, ker je mogel priti za en dan v Beograd, da ga preživi v krogu starih in dobrih prijateljev in bratski Jugoslaviji, na katero ga vežejo obsejni spomini iz časov, ko sta vladarja prah držav pokazala obema narodoma nova pota za iskreno prijateljsko in bratsko sporazumljenje in sodelovanje. V Beograd je prišel, da se predvsem porazgovori s prijateljem dr. Stojadinovićem.

Na vprašanje, ali bo tudi bolgarski lev devalviran, je Kjuseivanov izjavil, da je stanje bolgarske valute trenutno tako, da devalvacija ni potrebna. Do devalvacije bo prišlo samo v primeru, če bi nastale kakšne posebne potrebe in če bi bolgarske finančne razmere zahtevale znižanje vrednosti bolgarske valute.

Ob 11. se je predsednik bolgarske vlade vpisal v dnevno knjigo, nato pa je odšel na konferenco s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem.

Ob 13.30 je predsednik bolgarske vlade in zunanjega ministra Kjuseivanova sprejel v avdienci Nj. Vil. knez-naměstnik Pavle, ki ga je pridržal na obedu, katerega so se udeležili tudi knežinja Olga, predsednik min. sveta in zunanji minister dr. Stojadinović, bolgarski poslanik dr.

Karadžov in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Razgovori so se nadaljevali zvečer od 18. do 19., ko sta Kjuseivanov in dr. Stojadinović v kabinetu zunanjega ministristva sprejela poročevalce večjih jugoslovenskih listov. Ministrski predsednik dr. Kjuseivanov je izjavil med drugim:

Prihajajoč iz Zeneve mi je bilo zelo prijetno, da sem se mogel ustaviti za nekaj časa v Beogradu. Tako mi je bila dana srečna prilika in izkazana velika čast, da me je sprejel tudi Nj. Vis. knez-naměstnik. Topli sprejem, ki mi ga je priredil Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle me je globoko ganil in sem mu zato zelo hvaležen.

Z dr. Stojadinovićem sva poleg običajnih vprašanj razpravljala tudi o vprašanjih, ki se tičejo neposredno naših dveh držav. Ugotovila sva skladnost naziranj glede vseh teh vprašanj, pa tudi glede vsega, kar bo mogoče še storiti za konsolidacijo miru na Balkanu. Zato zapuščam vašo lepo prestolnico s prav posebnim zadovoljstvom.

Zvečer je predsednik vlade dr. Stojadinović priredil odličnemu gostu intimo večerjo, ki so se je poleg drugih udeležili predsednik narodne skupščine Stevan Cirić, ministra Letica in dr. Vrbanić ter nekaj senatorjev in narodnih poslancev. Dr. Kjuseivanov se je s ponočnim ekspresom odpeljal proti Sofiji.

Tudi Ruždi Aras pride v Beograd

Beograd, 12. oktobra. p. »Pravda« poroča iz Zeneve, da so tamkašnji mednarodni krogi postali zelo pozorni na obiske državnikov Male antante in Balkanske zveze. Napovedan je tudi obisk turškega zunanjega ministra dr. Arasa. Listi poročajo, da kažejo ti obiski solidarnost Balkanske zveze in Male antante, ki sta se v Zenevi pokazali kot izredno važen faktor v vseh mednarodnih političnih vprašanjih.

Arabska stavka v Palestini končana

Na posredovanje arabskih vladarjev je bilo stavkovno in sabotažno gibanje prekinjeno

London, 12. oktobra. o. Z zvonjenjem po vseh cerkvah je bilo danes v Palestini razglašeno, da se je zaključilo stavkovno in sabotažno gibanje in da se je v deželo vrnil mir. V vseh krajih so nalepljeni proglasi arabskega nacionalnega odbora in štirih arabskih vladarjev, po katerih se mora prekiniti stavka in izvajanje nepokorščine napram oblastem. Proglas naglašja, da opustitev nasilja ne pomeni opustitve arabskega nacionalnega programa; palestinski Arabci so le iz spoštovanja napram arabskim vladarjem prenehali nadaljnjo borbo, ker so se zavezali, da se bodo v Londonu zavzeli za izpolnitev zahtev palestinskega ljudstva. Proglas pravi, da nadaljnje prelivanje krvi nima smisla, ker bo mogoče v miru več doseči. Arabski voditelji hvalijo v proglasu požrtvovalnost Arabcev, ki se je pokazala v večmesečni borbi proti židov-

skim naseljencem in angleški vojski. Arabci se bodo znali tudi v bodoče boriti za svoje pravice, če njihova mirolnost, ki jo bodo sedaj pokazali, ne bo žela nikakršnih uspehov.

Zadnja noč pred predkinitvijo arabskega odpora je bila že zelo burna. V več krajih so Arabci razdejali cevi nafte, ki so napolnjene iz Iraka, in nafto zažgali. Večja skupina Arabcev je napadla neko židovsko naselbino in ubila nekega naseljenca. Na drugi plantazi so saboterji uničili nad tisoč pomarančnih dreves.

Odrebe o izjemnem stanju ostanejo za sedaj v večjem delu Palestine še v veljavi, če pa bo demobilizacija arabskih upornikov izvršila brez incidentov in se bo tudi sicer dežela pomirila, bodo preklicane tudi v krajih, kjer so še v veljavi.

Madrid obkoljen

Pred splošnim napadom upornikov na špansko glavno mesto — Rusija pošilja madridski vladi svoje vojaške strokovnjake

Pariz, 12. oktobra. o. Madrid je obkoljen že od vseh strani. Le še proti jugovzhodu imajo begunci prost izhod, toda vse poti vodijo tok preko visokih gora. Uporniška vojska čaka sedaj le še na povelje generala Franca, da preide v koncentrični napad proti glavnemu mestu. Uporniki bodo skušali čim bolj priznanosti svojim ljudem in nameravajo zato vsak svoj napad dobro pripraviti z letalskimi bombami in topovskim ognjem. Uporniška letala, ki so zbrana na letališčih okrog Madrida, so v znatni premoči nasproti vladnim silam. Madridsko vrhovno poveljstvo je večino vladnih letal odpisalo v Valencijo in Alicante, kjer se sedaj vladne letalske sile reorganizirajo. Če bi ostala v Madridu, bi jih uporniki skoraj gotovo po večini sestrelili.

V mednarodnih krogih je izzvala veliko pozornost izjava madridskega zunanjega ministra del Vaya, ki se mudi v Londonu in ki je dejal, da bo treba vse uspehe upornikov pripisati nesoglasju med voditelji španske ljudske fronte. V Madridu je dovolj ljudi in dovolj vojnega materiala, a ni nikogar, ki bi znal to silo dobro organizirati in ji poveljevati. Vladni vojski je treba predvsem železne discipline, tako pa vsa sredstva, ki jih ima španska vlada na razpolago, ne bodo prav nič zalegla in bo Madrid skoraj gotovo padel le zaradi tega, ker nima nobenega pravega poveljnika.

Med tem se boji okrog Ovieda nadaljujejo z vso ostroostjo. Radriška postaja, ki je še vedno v rokah upornikov, je enoči razglašala, da so napadi asturskih rudarjev ponehali in da so jih branitelji mesta pregnali tudi že iz nekaterih predmestij. Pomoč upornikom v Oviedu se naglo bliža in prve pomožne čete so le še 16 km oddaljene od mesta.

V Madridi odnosno v Barcelono bodo v najbližnjih dneh poslali 30 izbranih vojnih strokovnjakov iz Moskve, ki bodo po činu vsi kapetani in ki se imajo nemudoma postaviti na razpolago poveljniku katalonske rdeče vojske. Ruske generalštabne oficirje bo spremljal cel oddelek instruktorjev, poleg tega pa še okrog 300 ruskih letalcev, ki bodo morali nemudoma organizirati katalonsko letalsko vojsko. V Barcelono bodo poslali tudi več parnikov s topovi in streljivom ter ostalim vojnim materialom. Moskovski finančni komisariat je državni blagajni že izdal nalog, da na razpolago vse potrebne kredite. V Barcelono

potuje še dni tudi več uradnikov ruske tajne policije z nalogo, da takoj organizirajo katalonsko Čeko.

Sprito tož vesti zatrjujejo londonski diplomatski krogi, da bo mednarodni odbor za nevtralnost, ki je odgodil svoje zasedanje, dokler ne prispejo odgovori italijanske, nemške in portugalske vlade na ruske in španske obtožbe, sklican vendarle že prej, ker je položaj že zelo napet.

Vladno vojno poročilo

Madrid, 12. oktobra. AA. Uradno poročilo o položaju na bojiščih pravi: V severnem, severozapadnem in vzhodnem odseku vlada zatišje. V sredini vzhodnega bojišča so vladne čete prodrele čez Vilo Santo in Monthio v pokrajini Burgosa. Vladne čete so zasedle več obronkov in razstrelile železniško progo Quintiliana. Na aragonskem bojišču pri Huescu so vladne čete uničile električno centralo, ki dobavljala tok Sabanaju, kjer imajo uporniki tovarno razstreljiv. Vladno topništvo je obstreljevalo Belesite. K našim četam je dezertiralo več upornikov. Na južnem bojišču je mir. Pri Sierri Guardarni streljanje s puškami. V pokrajini Tadije je močno streljanje s topovi okrog Toleda, posojtanke pa se niso na eni ne na drugi strani izpremenile.

Iz uporniškega tabora

Burgos, 12. oktobra. AA. Poročilo severne vojske pravi, da je bilo včeraj vojno delovanje slabše kakor prejšnje dni. Poročila z južnega bojišča pa navajajo, da so nacionalisti na črti Cordoba—Sierra Morera včeraj zasedli važno mestce. Vila Harca in Espie južno od Belmesa.

Po vestih iz Madrida je včeraj demonstriralo pred poštanim ministrstvom več tisoč delavcev, ker niso dobili nobenih vestí od svojih rojakov na raznih odsekih. Prav tako vlada v Malagi čimdalje večja anarhija. Rdeče tolpe vsak dan ubijajo ljudi.

General Marić v Nancyju

Pariz, 12. oktobra. AA. V Nancy je prispel jugoslovanski vojni minister armijski general Ljubomir Marić, ki je gost generala Requina, poveljnika 21. armadne oblasti.

Macdonaldova 70 letnica

London, 12. oktobra. o. Nekdanji voditelj delavske stranke in bivši ministrski predsednik Macdonald je danes praznoval svojo 70 letnico. Prejel je mnogo čestitk iz vseh krajev sveta.

Razcep belgijske katoliške stranke

Flamci zahtevajo zase samostojno katoliško stranko

Bruselj, 12. oktobra. b. V katoliških krogih vlada že precej časa nesoglasje zaradi zahteve flamskih katolikov, da se sedanja enotna katoliška stranka, ki ima v parlamentu 63 poslancev, reorganizira na dualistični podlagi, tako da bi se ustanovila samostojna katoliška stranka za Flamce in samostojna za Valonce. V tem smislu se vodijo posveti med vodilnimi katoliškimi politikarji že vse od tedaj, ko je na kongresu kršćanskega delavstva dne 28. julija prvi postavil zahtevo flamskih katolikov profesor Van Goethem. Ker je bila ta zahteva izraz enotnega mnenja vseh flamskih katolikov, se ji je končno v načelu vdal tudi predsednik skupne katoliške unije Pierlot. Zanimivo je, da je prišlo do razcepa po katoliškem kongresu v Malinesu, o katerem je časopisje pisalo, da je znova potrdil enotnost belgijskih katoliških vrst.

Flamski katoliki utemeljujejo svojo zahtevo med drugim s tem, da jim je brez dualistične preobnove katoliškega gibanja nemogoče razviti kakršnokoli akcijo za koncentracijo vseh flamskih elementov. Oni žele pridobiti v svoje vrste tudi flamske nacionaliste in celo takozvane »dinazose«, ekstremiste z avtoritativnim tendencami. Ni izključeno, da bi se jim pridružili navsezadnje tudi nekateri »reksisti«. Tako obsežno koncentracijo flamskih elementov pa more katoliška stranka doseči le, ako se postavi na avtonomno podlago in vnese v svoj program kot osnovno točko uresničevanje kulturnega ideala flamskega prebivalstva. Iz tega razloga bi bilo treba odpraviti tudi sedanjo »Sland Organisation« v katoliški stranki, po kateri razpada v štiri ločene skupine: konservativno meščanstvo, srednje sloje, poljedelce in delavce.

Večina valonskih katolikov se tem flamskim zahtevam upira, vendar so flamski katoliki krog pripravljeni, da bodo s svojo akcijo uspeli, ker se zanašajo na številčno premoč svojih poslancev, ki jih je 50, dočim pripada valonskemu krilu šele 13 zastopnikov. Flamski list »Standaard« je mnenja, da bo do uslovanitve samo-

stojne flamske katoliške stranke prišlo že tekom tega meseca. Delo obeh strank bo potem na terenu popolnoma ločeno, v parlamentu pa se bo sodelovanje omejevalo le na nekatera skupna vprašanja.

Koncentracija vseh flamskih elementov pod vodstvom flamske katoliške stranke bi utegnla imeti velik odmev ne samo v belgijski politiki, temveč tudi v vojaški in civilni upravi. Zelo verjetno je, da bodo Flamci že v bližnjih vojaških diskusijah postavili zahtevo po ločitvi armade v flamske in valonske regimente, na upravnem področju pa zahteval najširšo decentralizacijo. Vse to pa utegne vplivati tudi na zunanjo politiko, kakor se je to deloma pokazalo že doslej.

Flamci proti zvezi s Francijo

Bruselj, 12. oktobra. b. Flamski katoliški poslanec Sap, bivši minister, je na shodu flamskih katolikov v Roulersu ostro nastopil proti vojaškemu načrtom vlade in se izrekel proti politiki sodelovanja s Francijo. Poudaril je, da vojaško vprašanje ni niti flamsko, niti valonsko, temveč izrazito belgijsko vprašanje. Vsi Belgijci soglašajo v tem, da je treba braniti državo, toda po njegovem mnenju predstavlja komunizem za Belgijo večjo nevarnost kot Nemčija, darsi ne zanika tudi nemške nevarnosti. Francosko-ruska pogodba je ustvarila nov položaj. V primeru nemško-ruskega spopada bi bila nevarnost za Belgijo mnogo večja, kot francoski kakor pa na nemški meji. Vsi belgijski Flamci se lahko združijo proti skupni nevarnosti, tudi proti skupni nevarnosti, tudi proti nemški, v kolikor obstoja, toda v glavnem se hočejo združiti proti komunistični in še posebej ruski nevarnosti.

V političnih krogih so se izjave bivšega ministra zbudile veliko pozornost, ker se v splošnem sodi, da izražajo mnenje vseh flamcev. Seveda se belgijska zunanja in tudi notranja politika spriču takega zadržanja katoliških flamcev čedalje bolj komplicira.

Poljska je nasprotna „verskim vojniam“

Značilen članek „Gazete Polske“ — Proti vmešavanju Nemčije v zadeve Gdanska

Varšava, 11. oktobra. b. Prvič po obisku francoskega generalisa Gamelina zavzema znano glosilo poljskega zunanega ministra Becka »Gazeta Polska« svoje stališče glede poljske zunanje politike. Pod značilnim naslovom »Evropa, noče verske vojne« piše med drugim, da je poljski zunanji minister Beck že v januarju izjavil pred sejmom, da ne morejo simpatije ali antipatije do notranjepolitičnih sistemov posameznih držav imeti nobenega vpliva na zunanjo politiko, če se hočemo izogniti »verskim vojniam«, sedaj pa, ko so isto stališče poudarili v svojih znanih ekspozicijah tudi Blum, Eden, Delbos in Neville Chamberlain, je vsakemu lahko razumljivo, »kakšno aktualno in temeljito so bile preroške izjave Becka, za katere je poljska javnost svojemu ministru v sedanjem položaju še posebno hvaležna, saj je izvor morebitnih pretresov v neposredni bližini Poljske, ki ga Poljska lahko stalno kontrolira.

V zvezi s tem značilnim pisanjem poljskega oficijalnega organa dobiva še posebno vrednost današnji demanti poljskega zunanega ministrstva, da ni tu ničesar znanega o kakem prihodu generala Göringa v Varšavo, še najmanj pa o kakih njegovih nameri, da bi porabil svoje bivanje v Varšavi za razgovore o gđanskem problemu. Poljska vlada stoji na stališču, da nima Nemčija nobenega pravnega naslova za vmešavanje v gđanske razmere. Zato bo Poljska mednarodni mandat, ki ga je prejela od sveta DN za ureditev gđanskega vprašanja, izvajala tako, da bo razpravljala o gđanskem problemu samo z gđansko vlado in z nobenim drugim.

Ta zadržila iz uradnih krogov so danes zbudila v vseh tukajšnjih političnih krogih veliko pozornost, ker pomenijo, če bo zares prišlo do njihove realizacije, popoln preokret v dosedanja poljski politiki v

Beleške

Volitve v vrbaski banovini

V nedeljo so bile, kakor znano, občinske volitve v vrbaski banovini. Volilo je 159 občin, to je vse občine v banovini, razen onih, ki spadajo pod zakon o mestnih občinah. Volilna udeležba je bila slaba, kakor se je napovedovalo in pričakovalo. Kot vzrok se navajata razsežnost občin in zelo slabo vreme, ker je v nedeljo tudi v Bosni deževalo in ponekod celo snežilo. Glasovanje se je izvršilo v 158 občinah, v eni občini v derentskem srežu pa se bodo volitve prihodnjo nedeljo ponovile, ker je prišlo to nedeljo do spopada med volilci, tako da se glasovanje ni moglo v redu končati.

Po službenem poročilu, ki ga je sinoči objavila Agencija Avala, je pri volitvah dobila JRG 102. opozicija pa 56 občin.

Seja banovinskega odbora JNS v Splitu

V soboto je bila v Splitu seja banovinskega odbora JNS za primorsko banovino. Predsedoval je seji senator dr. Andjelinovič ob navzočnosti senatorjev Banjanina, dr. Uroša Desnice in dr. Majstrovića. Po seji je bil izdan komuniké, da bo JNS v primorski banovini pri občinskih volitvah sodelovala na neodvisnih in gospodarskih listah. Kjer ne bo takih sporazumnih list, bo postavila JNS svoje čiste kandidatne liste. Končno je bilo sklenjeno, da se skliče večje konferenca JNS v Splitu. Trogiru, Šibeniku in Mostarju. Uspeh sestankov, ki so jih priredili senatorji Andjelovič, Banjanin in Desnica v gornji Dalmaciji, zlasti v dalmatinskem Zagorju, je bil odlični.

Sama čista resnica

Nedeljski »Slovenec« objavlja uvodnik o bližnjih občinskih volitvah, ki bodo »plebscit za demokracijo«. V uvodu izvezo čudovito zgodovinsko odkritje, »da je bilo eno prvih nasilij, ki jih je diktatura izvedla, samovoljna odstranitev od ljudstva izvoljenih županov in nastavitve občinskih komisarjev, ki niso predstavljali ljudstva. Tako so si pripravili teren za zloglasne občinske volitve l. 1933.« Pri »Slovencu« so strašno pozabljivi in se mora pred njihovo pozabljenostjo prislovična profesorska daleč umakniti. Svetujemo jim, da pogledajo v svoj letnik iz l. 1929, ča ga niso zaradi neljubih spominov morda sežgali, in se prepričajo, katera vlada je takrat postavila v vseh občinah komisarje in kateri Slovenci so bili v njej.

Toda vse to ni tako zanimivo, ker odgovarja duhu današnjega razpoloženja pri »Slovencu«. Bolj zanimiv je naslednji odstavek istega članka: »Letos se Slovencem zopet nudi prilika, da odločijo o vodstvu in upravi svojih občin. Prišla je politična svoboda, ko vas nihče več ne bo klical na odgovor, ako volite po svojem prepričanju. Zopet je dana možnost, da si izberete najboljšo možno v občini, ki bodo tako upravljali občino, da bo občanom v korist. Ni se več treba skrivati pred žandarji in vojniki, vsakdo lahko agita svobodno za listo, ki odgovarja njegovim političnim nazorom.«

Ker je »Slovenec« list, ki piše v duhu Katoliške akcije, katere glavna osnova je spoštovanje resnice, verujemo, da je resnično vse, kar je napisal.

Zahteve kmetov JRZ

Prošli teden smo v »Jutru« objavili vebino zahtev, ki so bile postavljene na shodu Kmečke zveze v Brezovici pri Ljubljani. Napisali smo, da predstavlja resolucija zahteve kmetov JRZ. Kmečka zveza nam pošilja sedaj popravek, v katerem pravi:

»Ni res, da so bile na kmečkem taboru na Brezovici izražene zahteve kmetov JRZ pač pa je res, da so bile to zahteve kmetov organiziranih v Kmečki zvezi, ki je — kakor so poudarjali vsi štirje govorniki — nepolitična organizacija, katere namen je kmečki stan organizirati stanovsko, strokovno in kulturno ter mu priboriti vse pravice na vseh področjih javnega, zlasti gospodarskega življenja. Ni res, da so danes pravi voditelji Kmečke zveze tudi gospodarji v ljubljanski občini, pač pa je res, da Kmečka zveza nima v svojih vrstah niti enega člana ali odbornika, ki bi bil udeležen pri vodstvu ljubljanske občine.«

Iz popravka torej sledi, da zahteve Kmečke zveze niso zahteve JRZ, marveč le želje stanovske organizacije, ki zatrjuje o sebi, da je nepolitična organizacija. Nepolitični značaj Kmečke zveze je še posebno poudarjen v njenem predsedniku g. Janezu Brodarju, odličnem članu vodstva JRZ.

Gospodarska sloga

»Gospodarska sloga« glasilu istoimenske dr. Mačkove gospodarske organizacije, objavlja članek »Kaj pomeni delo Gospodarske sloge«. V članku pravi med drugim: »Mnogi naši zadrugarji napačno pojmujejo delo in cilje Gospodarske sloge. Nekateri med njimi mislijo, da predstavlja Gospodarska sloga neke vrste oblast, ki ima svoja posebna sredstva. Gospodarska sloga je še mlada ustanova in ni govora o tem, da bi mogla že danes računati z milijonskim premoženjem. Njeni dohodki so skromni. Cilj Gospodarske sloge niti ni zbiranje milijonskih kapitalov, ker niso danes niti gospodarske, niti socialne razmere prikladne za kaj takega. Gospodarska sloga sploh ne posluje z denarjem, nego se zadovoljuje s tem, da organizira kmetijski narod, da sam s svojo močjo izboljšuje zase boljše življenjske pogoje. Centrala Gospodarske sloge ni nič drugega, kakor organizator in voditelj organizacije.«

Dalje javlja lista, da bo dan 25. oktobra v vseh hrvatskih krajih posvečen propagandi za cilje Gospodarske sloge, dne 1. novembra pa bo v Zagrebu prva glavna skupščina Gospodarske sloge, ki bo izvolila po-verjenike za vse kraje, kjer žive Hrvati, in postavila novo vodstvo centrale.

Povratak Radičevega sina iz emigracije

Beograjsko »Vreme« poroča iz Pariza, da je t dni izstavilo jugoslovnsko poslanstvo potni list za povratek v domovino g. Vladimira Radića in njegovi ženi. Vladimir Radić je sin pokojnega Stepana Radića in se je nahajal zadnja leta v emigraciji, kjer pa se politično ni udeleževal.

„Slovenec“ o zapostavljanju slovenščine

V svoji »obolni številki je »Slovenec« priobčil članek, v katerem se pritožuje zaradi zapostavljanja slovenščine po državnih uradih. Članek našteva, kako so premnoge državne tiskovine zastavljene samo v srbohrvaškem ali samo v srbskem jeziku; kako so brez slovenščine tudi mnogi napisi, ki vsebujejo važna opozorila za prebivalstvo, kar velja zlasti za železnico; kako so bile znamenke za Rdeči križ samo s srbohrvaškim napisom v cirilici in latinici ter v francoskem jeziku ter brez slovenščine, čeprav so bile tudi v naših krajih obvezne itd.

Po teh ugotovitvah prihaja »Slovenec« do naslednjega zaključka: »Kaj nam Slovenec pomaga, ako nas ob slavnostnih prilikah hvalijo, da smo najbolj izobražen, najbolj kulturni, najbolj discipliniran in ne vem, kako odlični narod še, ako ob vsakdanjih prilikah vidimo, da je ta narod ob vsaki delitvi dejanskim priznanj in dnevnih dobrot državne organizacije zapostavljen. Za naš položaj ni važno, kaj nam govore, kako nas tolžijo in kako nas med štirimi očmi hvalijo; važno je le to, kako se mi počutimo. Mi pa občutimo, da smo službeno in javno večkrat zapostavljeni in nepoznani.«

Članek končno zahteva, naj bodo vse službene tiskovine in vsi službeni razglasi in napisi ali v srbohrvaščini in slovenščini, ali pa v srbskih pokrajinah v srbskem, v hrvaških in hrvaškem in v slovenskih v slovenskem jeziku.

Tako »Slovenec«. Je to eden redkih primerov, kjer se tudi mi popolnoma strinjamo z njim in njegova izvajanja z obema rokama podpisemo. Upravičeno pritožbe nad zapostavljanjem in omalovaževanjem slovenščine s strani centralnih državnih uradov niso nove. Tudi v »Jutru« smo že večkrat pisali v njih in enako jih je »Slovenec« objavil že poprej, ko je bil še v opoziciji. Takrat pa je namigoval, in ljudje iz njegovega tabora so naravnost govorili, da so tega krivi jugoslovnsko orientirani Slovenci, ki so sodelovali v vladi ali se sicer priznavali k jugoslovnskenmu programu. In ljudje izpod »Slovenčev« zastave so takrat govorili in še sedaj govorijo o narodnih izdajalcih, o plačaneih, o robaških dušah in kar je še sličnih psov, kadar smo se mi postavili proti izrazitkom birokratičnega centralizma, mnogokrat stojčega v službi hegemonizma, pa so nas napodili s hinavci.

Omenjeni »Slovenčev« članek priznava, da danes, po poldrugem letu spremene jezika, tudi v pogledu pravic slovenskega jezika položaj ni nič izboljšal. Ob enem pa je ta članek priznanje, da so delali grdo krivico oni, ki so skušali naprtni odgovornost za tako nezdravno stanje naprednim Slovencem. Zato smo prepričani, da bodo poleti iz »Slovenčevih« predalov izginile psovke o narodnih izdajalcih, saj bi po vsem tem »Slovenčev« pisanju najlažje nazaj na njegove lastne ljudi.

Nekaj nedeljskih izjav o sporazumu

V Kumanovu je bil shod prijateljev Ljube Davidovića, ki pa se osebno shoda ni udeležil, ker je bolhen. V njegovem imenu je govoril g. Boka Vlačić, ki je posebno obširno razpravljal o akciji za sporazum s Hrvati. V Srbiji se čisto čuje vprašanje, zakaj se Davidovič toliko trudi doseči sporazum s Hrvati. Mnogi trdijo, da je to li-terarna in gospodarska politika. To pa je zelo pogrešno. Davidovič gleda v rešitvi hrvaškega vprašanja predpogoj za rešitev vseh ostalih vprašanj, ki tajejo danes našo državo in narod. Kot eden od tistih, ki sodelujejo pri razgovorih za rešitev hrvaškega vprašanja, vam moram reči, da to vprašanje še ni rešeno. Sporazum s Hrvati ne zavisi samo od dobre volje Ljube Davidovića in dr. Vladka Mačka, nego od celokupnega našega naroda. Kadar bo nastopilo med Beogradom in Zagrebom iskreno zupanje, bo tudi vprašanje sporazuma z lah-koto rešeno.«

G. Vlačić je še dejal, da Davidovič pri delu za sporazum s Hrvati ne ba ostal na pol pota. Žal pa ni povedal, kdaj bo nastopilo iskreno zupanje med Beogradom in Zagrebom, niti kako daleč je g. Davidovič na svojem potu do definitivnega sporazuma že dospel. Po govoru dr. Šuteja v Sarajevu izgleda, da smo šele na pričetku tega pota, ali se bolje, da še ni niti pravi trasiran.

V Sarajevu je bila namreč v nedeljo konferenca pristašev dr. Mačka in je bil glavni govornik nar. posl. dr. Šutej. Poveljeval je dr. Mačka kot moža in junaka, pod katerega vodstvom je hrvaški narod lahko miren gleda svoje bodočnosti. Hrvatski narod je dospel v svoji narodni in politični zavesti že tako daleč, da morajo danes poedinci podrediti brez drugega svoje posebne koristi interesom celote. To dejstvo je največja pridobitev za vse Hrvate, ki

smatrajo za prvi pogoj političnega delovanja svobodo človeka. Samo svobodni ljudje morejo politizirati. Hrvati verujejo, da je pravica večna in neumrljiva. Mi zahtevamo priznanje naše narodne individualnosti. To je aksiom, od katerega ni mogoče v nobeni smeri odstopiti. Tega se mora zavedati sleherni, kdor vodi to državo in govori v njenem imenu. In če enkrat pozna ta aksiom, potem je, odveč vprašanje, kaj hočejo Hrvati.«

Nato je ugotovil dr. Šutej, da do danes še ni rešeno hrvaško vprašanje. Po njegovem mnenju je »narodno edinstvo fikcija, ako ne odgovarja čustvom narodne duše. Edinstvo jezika še ni dovoljno. Zato so najboljši dokaz Angleži in Američani, ki govorijo isti jezik, pa tvorijo dva samostojna naroda. Toda, če je danes narodno edinstvo fikcija, še ni rečeno, da ne bi moglo postati stvarnost. Za nas je danes najvišja oblast vodstvo dr. Mačkove fronte.

O političnih vprašanjih ne odločujemo niti jaz, niti katerikoli od naših narodnih poslancev. Mi vsi smo samo veliko uho, usta pa ima dr. Maček. Naša politika se nahaja v zanesljivih rokah. Mi nimamo niti trohice razloga za kak pesimizem. Prepričani smo, da bo naš narod zmagal. Tudi nasprotniki so danes že prepričani, da nas ni mogoče zlomiti.«

Velika konferenca mačkovcev je bila tudi v Dubrovniku, kjer so govorili razni voditelji. Glavno besedo je imel nar. posl. Smoljan, ki je odločno demantiral vse vesti o nekih pogajanjih med dr. Mačkom in raznimi strankami. Vse, kar se je vršilo v tej smeri do sedaj, so bili samo pogovori med politikarji. Hrvati pa so pokazali da so voljni sporazumeti se. Ako do sporazuma ne bo prišlo, potem tega ne bodo krivi Hrvati.

Prisilni odkup domačega bombaža

Uvedba posebne takse na uvoz bombaža in bombažnih izdelkov

Beograd, 12. oktobra. AA. Na podlagi § 98 finančnega zakona za 1936/37 je ministrski svet na predlog kmetijskega ministra v soglasju z ministrom za trgovino in industrijo izdal uredbu o odkupu domačega bombaža, ki določa v glavnem naslednje:

Uvozniki bombažnega vlakna, nadalje industrije, ki predelujejo bombaž in obrtniške zadruge, ki uporabljajo bombaž, so dolžni odkupiti od domačih pridelovalcev ves za industrijsko predelavo primerni bombaž po ceni, ki se bo vsako leto določila. Uvozniki bombaža ne bodo smeli uvažati tujega bombaža, dokler ne odkupi onih količin domačega bombaža, ki jim bodo dodeljene pri zadržah pridelovalcev bombaža. Uvozniki bombaža in industrije so dolžni prijaviti trgovinskemu ministru najkasneje do konca meseca septembra količino bombaža, ki jo nameravajo uvoziti ali predelati v prihodnjem koledarskem letu. Isto morajo storiti obrtniške zadruge, ki hočejo biti deležne ugodnosti čl. 8. Na podlagi prijav o potrebnih količinah bombaža za predelavo in o pridelanih količinah bombaža pri nas bo trgovinsko ministristvo v skladu s kmetijskim ministrom najdalje do 15. oktobra vsakega leta razdelilo domači bombaž, ki ga je treba odkupiti najkasneje do konca septembra vsakega leta. Na podlagi potrdil o odkupljenih količinah bo trgovinsko ministristvo izdajalo uvoznikom dovoljenja za uvoz bombaža. Brez teh dovoljenj carinarne ne bodo dovolile uvoza tujega bombaža.

Vsako leto najkasneje do meseca marca bo po poprejšnjem zaslišanju posvetoval-

nega odbora trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim ministrom določil in objavil minimalne odkupne cene domačega bombaža od žetve dotičnega leta in dobavne pogoje. Te cene so lahko do 50% večje od povprečne cene bombaža, ki je notrala v preteklem koledarskem letu na newyorški borzi za bombaž standarda »Midling«.

Za uvožen bombaž kakor tudi za bombažno prediva in izdelke iz bombaža se bodo pobirale kontrolne takse, ki jih bo vsako leto določil in v službenih novinah objavil minister financ v sporazumu s trgovinskim in kmetijskim ministrom po poprejšnjem zaslišanju posvetovalnega odbora. Te takse bodo pobirale carinarne pri carinjenju in jih oddajale v poseben fond za bombaž, ki bo vložen na poseben račun pri Državni hipotekarni banki.

8. Sredstva tega fonda so namenjena predvsem izplačilu razlik med cenami in prevoznimi stroški za tuj bombaž in cenami in prevoznimi stroški za bombaž isto kvalitete, ki se odkupi od domačega pridelovalca. Razen tega so sredstva tega fonda namenjena pospeševanju bombažne kulture pri nas, organizaciji zadrž pridelovalcev bombaža in dobavi strojev za čiščenje, stiskanje in pakiranje bombaža. Sredstva tega fonda se ne smejo porabiti za osebne izdatke.

Pri ministru za trgovino in industrijo se ustanovi posvetovalni odbor za bombaž, v katerega stopijo po en zastopnik kmetijskega, trgovinskega in finančnega ministristva, dva zastopnika bombažne industrije in dva zastopnika bombažnih pridelovalcev.

Ovire v prometu

Beograd, 12. oktobra. p. Po vesteh iz raznih krajev v državi so viharji in sneg povzročili zastoj v cestnem pa tudi v brzojavnem in telefonskem prometu. Telefonske zveze okrog Šibenika, Splita, Sarajeva, v Gorskem kotaru in drugod so po večini pretrgane. V Gorskem kotaru močno sneži in je na posameznih cestah promet že popolnoma zastal.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za danes: Oblačno vreme, v severnih in zapadnih krajih delna razvedritve, v južni polovici države morda dež. Temperatura bo nekoliko padla. Zagreška vremenska napoved za danes: Bolj vedro in stalno, a precej hladno vreme.

Dunajska vremenska napoved za torek: Oceanski zrak bo najbrže prinesel toplejšee vreme in od časa do časa dež, močan padec pritiska nad Škotsko pa pušča odprto tudi možnost, da bo postalo topleje brez poslabšanja vremena. Ponoči morda še slana.

Zastopnice ženskega kongresa v Beogradu

Beograd, 12. oktobra. AA. Snoči ob 20.20 so prispelo semkaj udeleženke mednarodnega ženskega kongresa v Dubrovniku, med njimi predsednice vseh največjih svetovnih ženskih organizacij. Tovarišice v prestolnici so jim priredile najlepši sprejem. Nocoj jim je priredila beograjska občina banket v hotelu »Srpski kralj«, jutri odpotujejo na Oplenac, v sredo pa se gostje odpeljejo iz Beograda.

Knez Starhemberg pojde na Madžarsko

Dunaj, 12. oktobra. AA. Knez Starhemberg bo haje odpotoval na Madžarsko na poeestvo grofa Esterhazyja in bo nekaj časa ostal na njegovem gradu.

Strahovit tajfur na Filipinih

Manila, 12. oktobra. g. Otok Locon, ki pripada Filipinom, je upustolil strahovit tajfun. Doslej so našli 50 trupel, več sto ljudi pa pogrešajo ter domnevaajo, da so bili tudi ubiti. Skoraj 20.000 ljudi je ostalo brez strehe. Viharji so divjali tri dni in jih je spremljalo močno deževje. Reke so prestopile bregove ter uničile vse, kar so pustili viharji. Manila sama zaradi viharjev ni trpela. Najbolj je trpela provinca Palambango, kjer ni ostal kamen na kamnu. Več mest je popolnoma uničenih. Zelo so poškodovane plantaze riža, tako da grozi nevarnost lakote.

Parketne deščice, trstje za stropce, asfaltno strešno lepenko, bitumen-juto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak

i razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri tvrdki

JOS. PUH, Ljubljana Gradaška ulica 22

Telefon št. 25-13

Kupujte domače blago!

Kraljeva družina 9. oktobra na Oplenju: Nj. Vel. kralj Peter, Nj. Vel. kraljica Marija in rumunska kraljica in kraljeviča Tomislav in Andrej zapuščajo krasno topolsko cerkev, kjer so pomolili na grobu Viteškega kralja

Šola novega okraja

Po nedeljski svečanosti se je včeraj pričel pouk v bežigrasjski šoli

Ljubljana, 12. oktobra.

Včeraj je bila bežigrasjska šola slovesno blagoslovljena in otvorjena — poročilo v ponedeljskem »Jutru« — naj izpopolnimo tako, da je sv. maša v župni cerkvi v šiški daroval stolni župnik kanonik dr. Klinar in da je jugoslovensko profesorsko društvo pri slavlju zastopal prof. Silvo Kranjec — davi pa so se odprla vrata učilnic in okrog 750 dijakov, šolarčev in gojencev vrtca je v novih prostorih začelo novo življenje. Na srečo je vreme naklonilo nepričakovano tople, sončni dan in tako je nova šolska palača, ki je v svoji zamisli in izvedbi delo svetnika mestnega gradbenega urada inž. Vlada Mušiča, lahko zmagovito prestala tudi svojo prvo preizkušnjo na sonce in luč. Dasi je zrasla iz Gramozne jame, je stavba vendar vsa prostorna in svetla in skozi okna v višjih nadstropjih se zlasti na gorenjsko stran odpira čudovito lep razgled. Ko bodo v kratkem uredili še vso okolico šole, zemljišče in jami, ki je namenjeno letnemu sprehajališču za učence, in zlasti še potem, ko bo vsa Gramozna jama dobila nov obraz, bo v tem doslej tako zapuščenem delu mesta zrasel v resnici eden najlepših kotičkov Ljubljane.

Od čelne strani se v hišo odpira troje vhodov, ki jih veže meg sabo impozantna pergola. Vrata desnega trakta vodijo k razredom osnovne šole, vrata levega v meščansko, skozi srednji portal pa pride do človeka široko stopnišče v veliko dvorano, ki se nahaja v posebnem traktu na dvorišču. Ta osrednji vhod je bil odmerjen zavoljo tega, ker je dvorana namenjena tudi najširšemu občinstvu, pa ne kaže, da bi pot vanjo držala skozi hodnike za učence. Pri pogledu iz jame sta oba stranska trakta grajena v štirih, srednji pa v petih etažah. Srednji je zamišljen kot prostor za upravne lokale in kot vez obeh stranskih zgradb. V kleti je nameščena cela majhna tovarna, ki bo služila ogrevanju in ventilaciji. Kotli centralne kurjave so najmodernejšega tipa, ki dopuščajo kurjenje z grahovcem, 70% no izrabo kuriva in predstavljajo najsmotnejši, najcenejši sistem. Hkratu so tu na-

meščene naprave za ventilacijo, ki bodo vse prostore v hiši oskrbovale s svežim, filtriranim zrakom. Za vso to strojno opremo kleti je napravil načrte in tudi opremo izvršil znani strokovnjak inž. Likar. Del spodnje etaže pri vstopu iz jame, je uporabljen za pokrito šetalnico, ki bo učencem lahko na razpolago ob slabem vremenu, del kleti pa bodo v doglednem času prezidali v zaklon proti plinskim napadom.

Najlepši vtis na obiskovalca nove hiše pa napravi razred sam, ki ni v ničemer več podoben prostoru, v kakšnem so se šolali starejši rodovi. Okna so široka in svetla, a oprema sobe skoraj prav nič več ne spominja na razred nečednih dni. Učiteljeva miza ni več vzvišena na podij, povrhu pa je napravljena v enakem slogu kakor stoli in mize učencev iz dobre domače bukovine. Spomin na stare klopi je izginil, mize, ki so po dvema učencema skupne, so s prostimi stoli prosto gibljive v prostoru. Vsak razred ima tekočo vodo, a da bi se higiena še v večji meri obvarovala, šolarčki ne bodo smeli več v razred s svojimi čevlji, na katerih se jim nabira blato od cele, pogostokrat zelo dolge poti. Na hodniku, ki je v vsej dolžini do dobre polovice pokrit z linolejem, v ostalem delu pa je iz odprtega teraza, so smotno urejene garderobe za vsak razred posebej, v katerih bodo učenci poleg vrhnjih oblik in pokrival odlagali tudi čevlje in bodo samo v copatah smeli v razred. Šolski prostori so razmešeni po vseh gornjih etažah, pa tudi po podprtilici, kjer so jim pridružene še šolska kuhinja z obednico, zavetišče ter učilnica in igrališče otroškega vrtca. Nekaj posebno lepega je vrtca, ki ga krasi duhovito zamišljene in s toplim umetniškim čuvstvom dovršene slike akad. slikarja Franceta Miheliča.

Projektantu in nadzornemu inženjerju arh. Mušiču in vsem, ki so sodelovali z njim, naše iskrene čestitke za opravljeno delo, nič manjše čestitke pa tudi vsemu bežigrasjskemu okraju, ki se z novo zgradbo ponaša.

Bežite!... Racija!...

Policija je prišla zlasti veliko število krošnjarjev

Ljubljana, 12. oktobra.

Policijski organi so se davi vrgli na racijo, ki je gotovo svojevrstna v zgodovini našega kriminalnega oddelka, hkratu pa nad vse značilna in poučna za razmere, v katerih živimo. Od strani naših trgovcev, pa tudi iz vrst ostalega občinstva, se pogosto oglašajo pritožbe na račun raznih krošnjarjev, ki sta jih polna mesto in dežela, in policija prejema iz dneva v dan veliko število ovadb, ki vedo o tem, da se krošnjariji, zlasti kar je bratov iz Dalmacije in Bosne med njimi, pogostokrat ukvarjajo z raznimi nedovoljenimi posli. Znano je, da so oblastva pri izdajanju dovoljenj za krošnjarski posel precej stroga, saj zahtevajo zakonski predpisi, da mora biti lastnik krošnjarske komisije najmanj 25 let star, najboljšega vedenja, brez kazni in v vsakem pogledu zaupanja vreden in zanesljiv. Dovoljenja po krošnjarskem zakonu se hkratu omejujejo na precej skromno množino blaga, s katero je dovoljeno

od hiše do hiše, od kraja do kraja. Tako smejo krošnjariji prodajati samo takozvano kratko blago iz galanterije, ki je tuzemskega izvora in pa manufakturo, za katero pa je treba posebnega dovoljenja.

Ko so se detektivni in stražniški davi odpravili na lov, se je na dvorišču policijske uprave v nekaj urah nagnetlo več ko 200 krošnjarjev, samih Dalmatincev in Bosancev, in posamezni referenti na oddelku bodo imeli nekaj dni posla, da vsem preiščejo dokumente in torbe. Je prva revizija pa je pokazala, da so naši krošnjariji po večini povsem solidni in da imajo v redu tako svoje papirje, kakor svoje blago. Policija pa je le prišla na sled, da so med njimi tudi nekateri nedoletni ljudje, ki jim krošnjarskih dovoljenj nikakor ni mogla izstaviti pristojna oblast, temveč so jih bržkone prevzeli od koga izmed starejših kolegov. Prav tako jih je nekaj zajela, da so hodili po svetu s tihotapskim blagom. Prodajali so n. pr. igralne karte in vžigalnike,

za katere niso bile plačane takse in carine, drugi pa so spet imeli na zalogi nekatere diskretne medicinske predmete. Najbolj zamerja oblastvo krošnjarjem pač dejstvo, da se tako radi lotevajo trgovine z onimi vrstami blaga, ki so pridržane monopolu. Tako je nekoč policija pri enem izmed njih našla okrog 8 kg tihotapljenega tobaka. Širši javnosti najbrž ne utegne biti znano, da tudi Bosanci, ki po hišah kupujejo odloženo obleko in podobno starino, poslujejo takorekoč izven zakona, ker je te vrste tr-

Varuje Vaše zdravje

L83

Je osnažilo še bolj izpopolnjenega Odola, žigir antiseptični učinki so izredno svileni. Bakteriološki in klinični poskusi so znanstveno dokazali, da Odol uničuje bakterije.

„Odol“ učinkuje zaščitno

L83

Kdor z Odolom neguje usta, varuje svoje zdravje. Odol učinkuje zaščitno zoper infekcije, torej pri nahuodu, bolečinam v vratu, hripi in pri podobnih nevarnostih. Odol je zaradi tega idealno sredstvo za nego ust, zlasti v prehodni vremenski dobi. Zaradi tega upoštevajte pregovor: Ohranite z Odolom zdrave zobe, bezgavke, vrat in usta!

ODOL

Velika afera z belo kugo v Celju

Odpravljanje plodu je stalo mnogo žensk življenje

Celje, 12. oktobra.

Celjska policija je odkrila veliko afero odpravljanja telesnega plodu, v katero je zapletenih mnogo oseb.

Agilni kriminalni oddelk celjske policije je v soboto izvedel, da so prepekljali v celjsko bolnišnico 26-letno posestnikovo hčerko Anico H. iz okolice Žalca, ki ji je bil nekoč odpravil telesni plod. Dekletovo stanje je bilo brezupno. Anica je v soboto zvečer izdihnila. Pred smrtjo je izpovedala, da je v času odpravljanja telesnega plodu stanovala pri neki ženski v Novi vasi v celjski občini, ni pa izdala one ženske ki ji je odpravila plod.

Policija je že pred Aničino smrtjo ugotovila, da je storila 36-letna Pepca Filipičeva, roj. Rebernakova v Novi vasi, ki je bila policiji že dobro znana, a ji niso mogli doslej ničesar dokazati. Filipičeva se je že več let bavila z odpravljanjem telesnega plodu. Ta »poklic« ji je omogočal uprav razkošno življenje. V zadnjih mesecih se našli v Celju več telesnih plodov, med drugimi enega za neko tovarno blizu Nove vasi, drugega pa v potoku Koprivnici.

Vsi ti plodovi so izvirali najbrž iz »delavnice« Pepce Filipičeve. Policija je ugotovila, da je opravljala Filipičeva svoj zločinski posel na veliko v Celju in okolici, Skofji vasi, Vojniku in okolici ter v Konjicah. Ker je v teh krajih umrlo mnogo žensk, ki so bile v blagoslovljenem stanju, sumijo, da so bili mnogi smrtni primeri posledica »delovanja« Filipičeve. Ta ženska je imela

v Novi vasi nekaj »sanatorije«. Doma je samo sprejemala svoje žrtve in ugodila samo onim, ki so plačale »honorar« v naprej, potem pa jih je namestila pri nekaterih sosedah in tam ordinirala, da bi tako zabilasala sledove. Policija je poleg Filipičeve aretirala še več oseb. Dočim Filipičeva vse trdovratno taji, pa je njen mož, ki je star šele 19 let, doslej priznal, da je njegova žena odpravila 20 ženskam telesni plod. Pravo število teh »operacij« pa je mnogo višje.

Pokojna Anica H. je bila pri Filipičevi od 20. septembra do 8. t. m. v »ordinaciji«. Čeprav je bila Anica že v osmem mesecu nosečnosti, ji je Filipičeva kljub temu odpravila telesni plod. Skoraj popolnoma razviti plod je nesla sosedja, pri kateri je Anica ležala, na okoliško pokopališče in ga tam zagrebala z rokami. Ko je bila Anica že popolnoma izčrpana, so jo spravili domov v žalsko okolico. Poklicali so zdravnika, ki je takoj odredil njen prevoz v celjsko bolnišnico, kjer je Anica nekaj ur pozneje izdihnila. Odpravljeni telesni plod so v nedeljo dopoldne na okoliškem pokopališču izkopali in ga danes dopoldne v bolnišnici obenem z Aničinim truplom obducirali. Ugotovili so, da je umrla Anica za zastrupljenem krvi in da je bil njen telesni plod pri splavu najbrž že mrtev.

Policija z vso vneto nadaljuje preiskavo, ki naglo napreduje in razkriva strahotno sliko zločinskega delovanja Pepce Filipičeve ter tragiko njenih žrtv.

Brata je ustrelil v glavo

Pravi vzroki družinske tragedije v Podgradu

Ljubljana, 12. oktobra.

Zgodbi o krvavi družinski žalostni v Podgradu pri Zalogu, o kateri je poročalo že ponedeljsko »Jutro«, naj dodamo še naslednje podrobnosti:

Med Nalarjevimi fanti je bil že delj časa precej hud prepri o tem, kdo bo prevzel posestvo. Pred dobrim tednom se je France, brat pokojnega Jerneja in Lojzeta, ki je Jerneja ubil in ki precej nevarno ranjen leži na kirurškem oddelku ljubljanske bolnišnice, poročil. V soboto dopoldne je prišel France k materi na obisk in mati mu je pri tej priliki poklonila skodelico smetane. Opoldne je prišel domov 32-letni Jernej, ki je bil že neke spotoma izvedel tisto o smetani. Zaradi te malenkosti se je takoj hudo razburil in začel mater zmerjati, njo pa je zgovorno branil pred njim 23-letni Lojze. Prepri je bil precej dolg, nato pa je Jernej odšel na vas.

Zvečer se je družina precej zgodaj odpravila k počitku, okrog 22.30 pa se je vrnil tudi Jernej, ki se mu je bila jeza medtem le še bolj razvnela. S trdo besedo je prikladal mater in zahteval večerjo, a ko je mati nazadnje postavila krožnik predenj, ga je Jernej togoten zgrabil in treščil ob tla. Tihi hip pa je že segel tudi po kuhinjskem nožu in začel materi groziti, da jo zakolje, če mu posestva ne preda. Na vik in krik se je zbudil Lojze, ki je spal v čumnatu pod streho. A ko je stopil na prag, mu je stopnicah že prihitela naproti njegova mati, ki je zbežala iz teme, ko je Jernej v begu svetliko razbil. Naprosila je Lojzeta, naj prižge luč in naj pride doli, da pomiri pobesnelega brata. Za vsak slučaj je Lojze pripravil samokres. Medtem je Jernej spodaj zaklenil hišna vrata in divjal po sobah, češ da bo vse pobil. Planil je po stopnicah, se zakadil naravnost v Lojzeta

in ga sunil z nožem v levo stran prsi. Na bratov krik je za trenutek odnehal, nato pa je znova navil vanj, a z materino pomočjo ga je Lojze odbil.

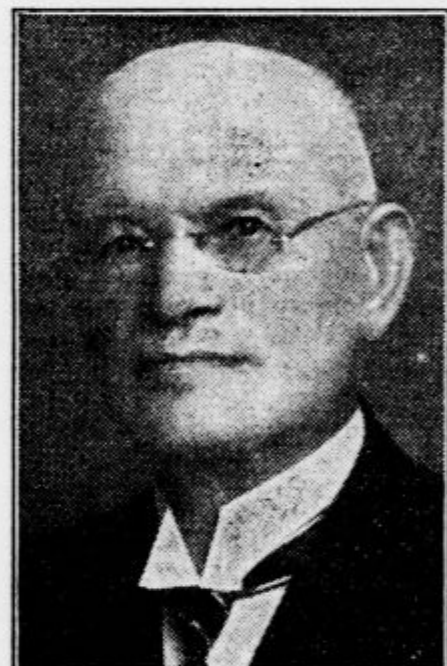
Obema se je posrečilo zbežati iz hiše in na begu se jima je priključil še brat Viktor, ki je spal na skednju, a ga je zdrnil vik in krik domačih. Vsi trije so se zatekli v kemično tovarno univ. prof. dr. inž. Kanskýga, ki se nahaja v neposredni bližini. Tam jih je sprejel nočni čuvaj, ki je varno zapahnil vrata za njimi, tik preden je Jernej pridivil. Spotoma je bil pobral debel kol, s katerim je zdaj pričel razbijati po vratih. Kričal je na pragu in izzival brata, naj ga kar ustrelj. Lojze je nazadnje v resnici potegnil samokres in sprožil skozi ključavnico, a Jernej, ki se je bil tedaj pravkar sklonil pod kljuko, je samo kričnil in se zgrudil. Ko so odprli vrata, so ga našli v zadnjih vzdihljajih, zadetega naravnost v glavo.

Lojze, ki je bil medtem že izgubil precej krvi, je izgubil zavest. Iz tovarne so brž telefonirali po reševalni avto, da ga je prepeljal v Ljubljano, k Jerneju, ki je bil medtem že mrtev, pa so pozvali vevške orožnike, da poskrbe za običajne formalnosti in za prevoz trupla v mrtvašnico v Dolu, ker se je danes vršila sodna obdukcija. Jernejeva smrt je kljub vsem okoliščinam, ki mečejo nanj kako senco, toliko bolj tragična, ker se je bil lani v znanom Flerinovem kamnolomu v Dolu, kjer je bil zaposlen, pri neki predčasni eksploziji hudo ponesrečil in je od takrat prijel na 600 Din mesečne rente. Ta kapitalček se mu je zdel dovolj velik, da se oženi in srečno zaživi, če mu le mati izroči posestvo. Orožniški in sodni preiskavi je zdaj naloženo, da tajno bratomora razjasni do kraja.

80 letnica nadzornika Frana Gabrška

Rodil se je na Homcu pri Kamniškem. Svoj rojstni kraj srčno rad obiskuje. Tu je dobil prvi šolski pouk, izpopolnjeval se je nato v Domžalah in v Kamniku, nižjo gimnazijo je dovršil v Ljubljani, nato še učiteljske, ki ga je z najboljšim uspehom dokončal leta 1876. Tako obhaja letos poleg 80 letnice rojstva tudi 60letnico mature. Kot učitelj je na svojem prvem mestu v Braslovcah ostal le kratko dobo. Prišel je na Zidani most, odtod v Radeče, a že l. 1886. je bil premeščen v Krško, kjer je ostal 10 let kot nadučitelj in okrajni šolski nadzornik. Z veliko lastno izobrazbo je razvil v Krškem široko pedagoško delovanje. Ustanovil je učiteljsko pedagoško društvo za krški okraj, vodil ga je z vso vneto 10 let, pisal zanj publikacije, skratka, vse delo urednika in založnika spisov za Pedagoški letnik je sionelo na njegovih ramah. Zastopal je učitelstvo v raznih šolskih korporacijah.

Leta 1895. je bil kot strokovnjak pridružen ženskemu učiteljskemu v Ljubljani. Tu

je ostal le tri leta, v tem času pa je položil v Mariboru z najboljšim uspehom izpit iz zgodovinsko-jezikovne skupine za meščanske šole. Po lastni volji je spet zamenjal pouk na učiteljsku s poukom na ljudski šoli in je prišel za voditelja na II. mestno deško šolo v Ljubljani, katero je vodil v vzornem redu in z najboljšimi uspehi. Tudi v Ljubljani je zastopal učitelstvo v mestnem šolskem svetu, bil je predsednik Učiteljskega društva, dokler ni postal 1908. okrajni šolski nadzornik za ljubljansko okolico in kamniški okraj. To funkcijo je opravljal 11 let. Leta 1919. je postal višji nadzornik za mariborsko oblast in Prekmurje. Podrejemu učitelstvu je bil natančen, toda doberhoten oče, najboljši svetovalec in zagovornik upravičenih zahtev, pospeševalec naprednega šolstva in posebno vnet za zboljšanje in zgradbo šol.

Kakor v uradu skrajno visten, tako je bil skrben pri vsem svojem delu izven šole. Vsaki zaupani funkciji se je posvetil z vsemi močmi. Bil je soustanovitelj Slovenske šolske maticе in njen dolgoletni marljivi tajnik, odbornik pa je še danes. Sestavljal je razne učne knjige za osnovno šolstvo. Dopisoval je dolga leta Učiteljskemu tovarišu in »Popotniku«, v katerem je objavil posebno aktualne pedagoške in metodnične prispevke. Prevajal je iz drugih, zlasti iz slovanskih jezikov zanimive šolske razprave. Še danes ne počiva. Ko je stopil po 48letnem službovanju v pokoj, je prevzel vodstvo podmladka RK in ga je skrbno vodil deset let.

Njegove sposobnosti in vsakem pogledu so bile splošno priznane in je prejel brez števila pohval, pa tudi odlikovanja z najvišjih mest. V javno politično življenje se ni podajal, bil pa je vedno zaveden rodoljub, iskren Jugosloven. Kot vnet stanovski tovariš in blag družabnik si je znal pridobiti splošne simpatije. Kljub lepim položajem, ki jih je zavzemal, se je vedno čutil le učitelj med učitelji. Kot dobrega vzornika si je starejše upokojeno učitelstvo njega izbralo za predsednika svojega društva v Ljubljani. Tu se počuti najbolj srečno; z živahnostjo besede in dobrim spominom pripoveduje zanimivosti iz svojega življenja in uradovanja; saj je doživel mnogo dogodkov, lepih pa tudi neprijetnih. Ob dvojnem jubileju mu pa najiskrenejše čestitamo in želimo, da bi še dolgo užival srečna leta pokoja!

Domače vesti

*** Zborovanje junakov, odlikovanih s Karadjordjevo zvezdo.** V Oficirskem domu v Beogradu so imeli v nedeljo drugo letno skupščino člani združenja odlikovancev s Karadjordjevo zvezdo z meči. Združenje ima okrog 900 članov, na skupščini pa jih je bilo preko 200. Skupščino je otvoril predsednik združenja upokojeni divizijski general Stojišić. Iz njegovega ter iz poročil ostalih članov odobira združenja je razvidno, da so odlikovanci s Karadjordjevo zvezdo z meči dosegli s pomočjo svoje organizacije doslej to, da jim je bila na železnih priznana četrtinska vozna in da jim je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje odobrilo posebne popuste v državnih zdraviliščih. Delegati združenja so poročali, kako bivši bojevniki, odlikovani z najvišjimi odlikovanjem, s svojimi rodbinami stradajo, ter zahtevali, naj bi bila v vsakoletnem državnem proračunu določena primerna vsota za podpiranje teh siromakov, zakaj bila bi velika sramota, če bi morali prosjati. V resoluciji je tudi zahtevala, naj bi bili upokojeni in rezervni oficirji, ki so bili odlikovani s Karadjordjevo zvezdo z meči oproščeni polaganja izpita za rezervne majorje, podoficirjem, ki so bili odlikovani s tem odlikovanjem, pa naj bi bil priznan podporočniški čin.

Da!
ZOPET NOVOSTI
ZA DAMO IN GOSPODA
MANUFATURA *Soiran*

*** Goriski nadškof v Ljubljani.** V Ljubljani se že nekaj dni mudi goriski nadškof dr. Margotti. Prišel je v spremstvu svojega tajnika in se nastavlja v hotelu Union. Kakor nam poročajo, njegovo bivanje v Ljubljani nima oficijelnega značaja, temveč se je prijeljal iz Italije samo, da obišče nekega bogoslovca iz svoje škofije, ki se leži v zdravilišču na Golniku, Skofjskega dvorca v Ljubljani nadškof dr. Margotti doslej še ni posetil, ker je škof dr. Rožman odločen.

*** Galopne in kasaske dirke** priredili Kolo jahačev in vozačev v zvezi z Jezdnim odsekom Ljubljanskega Sokola dne 11. oktobra na vojaškem vežbališču. Fužine pri Ljubljani. — Začetek ob 14. uri.

*** Novi grobovi.** V Turnograjski ulici v Ljubljani je umrl g. Anton Črnivec, ravatelj drž. učiteljske šole in vladni svetnik v pokojju. Ugledni pokojnik je bil odličen vzgojitelj, čigar sposobnosti so bile splošno znane. Odlikovan je bil z redom sv. Save. K večnemu počitku ga bodo spremenili danes ob pol 15. — V Soteski št. 10 v Ljubljani je podlegel jetiki g. Bruno Vatrovec, abs. pravnik, star šele 23 let. Bil je iskren nacionalist in silno priljubljen tovariš. Pogreb bo danes ob 16. — V Cirkovcih je umrl orožniški upokojenec g. Andrej Debenak. Pogreb bo jutri ob 10. — Pokojnim blag spomin, preostali naši iskreno sožalje!

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87
V torek, sredo in četrtek ob 8. uri
glasbeni ruski film
PETROGRAJSKE BELE NOČI
gl. vloge: Tarasova, Dobronravov, Orlova.
Pride:
VALČEK ZA TEBE

Kulturni pregled

Komedija s florentinskim slamnikom

Po treh resnih, težkih igrah, ki so uvelde sezono, nam je repertoar s staro Labichevo komedijo »Florentinski slamniki« prinesel majhen izlet v svet veselja in smeha. Motiv, ki je v svojem jedru in razpletu sicer precej neverjeten, je v vidu veselolegre vendar tudi danes še dovolj zanimiv — saj tvori smešnost v slovsstvu in gledališču tisto komponento v odnosu med ljudmi, ki ji je pred objektivnim obličjem sveta odmerjena precej daljša trajnost kot tragiki: toliko bolj je namreč človeška narava dovzetna za škodoželjno radost nad malimi nezgodami sosedov kot za intimo bolščino naj njegovi končnim tragičnim propadom. In prav današnje dni je tvorni smisel za humor v toliko meri izumrl, da smo hvaležni že za vsako še tako skromno šalo, ki bi nam jo utelesilo ohraniti izročilo, kaj-koli, pa čeprav nam pod svojo lupino ne bi razodevala globljih stvari.

Tako smo sprejeli tudi »Florentinski slamniki«, ki ga je v klenem, sočnem prevodu dr. Šmalca postavil na oder inž. arh. Stupica. Africa, ki jo igra obravnava — zgodba o nesrečnem ženinu, ki mora na poroki, na loj po Parizu, da kjer

*** Diplomiran je bil včeraj** na pravni fakulteti zagrebske univerze g. abs. ur. Bojan Ribnikar, sin predsednika konvencije »Jutra«. Čestitamo!

*** Idrjenci in prijatelji.** Pripravljalni odbor letošnjih prireditelj izreka vsem rojakom in prijateljem, ki so sodelovali, vsem, ki so prišli od blizu in daleč na prireditve, kakor tudi vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da so vse prireditve tako lepo uspele, svojo najiskrenejšo zahvalo. Letos so bili postavljeni temelji na katerih bomo gradili dalje. Prav pristrana hvala in kmalu na svidenje!

Vi preprečite postanek zobnega kamna,

če negujete svoja usta redno z **Doramod** radioaktivno zobno kremo. Zobni kamen v ustni votlini z zdravno sluznico ni mogoč. Dajte zobem torej zdravo podlago, skrbite za zdravo zobno meso! Rabite **Doramod** radioaktivno zobno kremo! Njeni oiazi žarki radija, ki učinkujejo cele štiri ure, se enakomerno porazdele v ustni votlini, masirajo zobno meso, pospešujejo krvni obtok in hitreje dovajajo redline snovi. Tako ostanete zobje zdravi in dobe snežno belino. Dobite jo povsod!

*** Po umoru poslanca Milinčiča.** V vasi Stublu v župskem srezu je bil pred tedni iz zasede ustrejen narodni poslanec Bogdan Milinčič, ki je prišel v skupščino kot namestnik sreskega poslanca po njegovi smrti. Prej je Milinčič služboval pri domači občinski upravi, pri vodstvu zadruga in ukvarjal se je tudi z raznimi trgovskimi posli. Preiskava še do danes ni mogla dognati motivov zavratnega napada. Zaprti so širje osumljenec in domnevajo, da sta bila dva idejna, ostala dva pa najeta dejanska povzročitelja zločina. Zagovorniki osumljenec z vsi odločitvijo zatrjujejo, da je postal Milinčič žrtev osebnega maščevanja in da so domneve o motivih zločina iz politične mrznje ali pa iz trgovske konkurence popolnoma neosnovane. Skrivnostni zločin drži v največji napetosti ves župski srez. Ko pridejo časopisi v Aleksandrovac, so prodajalne oblegane od velikih množic. Beograjske liste, ki poročajo o poteku preiskave, čitajo ljudje tudi na njihah med svojim delom. Oni dan so neznani storilci vioniji v neko prodajalno časopisov, ker so domnevali, da se je tam nakopičilo dosti denarja. Vlomili so vrata in celo skozi streho so vdrli v lokal. Oblasti so izvedle preiskave po vsem srezu, preiskale nad 1000 hiš ter zaplenile več karabink. Ni pa se dalo ugotoviti, da bi bili iz zaplenjenega orožja oddani strelji, ki so usmrtili Milinčiča. Preiskovalni sodnik je bil obveščen, da je Milinčič v zadnjem času dobival razna grožnja pisma. Ko so njegovo stanovanje preiskali, pa takih pisem med velikim kupom korespondence ni našli. Njegov oče, star nepismen kmet, sicer ve podati, da mu je sin o grožnjah pripovedoval, zatrjuje pa, da se ni nikdar brigal za njegove zadeve. Podobno govori tudi pokojnikova žena. Na vem, kakšne opravke je imel, nepismena sem in samo to sem storila, kar mi je ukazoval.

*** Tovarna JOS. REICH** sprejema mehke in skrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

*** Za masož DIANA.**

V zastarelih slučajih zapeke spremljanih po hemoroidih in oteklinah je naravna **Franz-Josefova** grenčica, užita tudi v malih količinah pravi blagoslov. **Franz-Josefova** voda milo učinkuje in zanesljivo odpira, a tudi po daljši uporabi nikdar ne odreče.

Ugi reg. S. br. 15485/36

*** Iz Ljubljane**
Lep vojaški pogreb je imel včeraj popoldne topniški narednik Viktor Ribič, ki je umrl v vojaški bolnišnici. Tovariši podčastniki 16. art. polka, ki so Viktorja srčno ljubili, so nam poslali naslednjo oemrtnico: V dno srca pretešeni, v nemi žalosti stojimo ob Tvojem grobu Viktor, Tvoj vedno nesmejan obraz nam lebdi pred očmi. Šele 29 let star, ko si si ustvaril mirno domače gnezdo, ko ti je ljubljena soproga Ljudmila poklonila sinka, neboljčenega Viktorčika, Tvojo nado in očelovsko srečo, si nas moral zapustiti. Kakor mi, si mlad izbral pot v življenje, ki je polna odgovornosti in truda, a je zato pot časti in ponosa. Komaj 18-leten fantič si zapustil Slovenske gorice in prostovoljno oblekel uniformo jugoslovenskega topničarja. Od gojenca artilerijske podčastniške šole si se prebil skozi številne dolžnosti topniškega podčastnika. Pot te je vodila daleč po Jugoslaviji, a povsod si žel ljubezen in priznanje, sam Viteški kralj te je odlikoval s srebrno medaljo. Radosten si napoved nastopil službo

Kulturni pregled

oli iztakne florentinski slamniki in reši čast mlade, svojega soproga varajoče gospe — ima brez dvoma že v svojem jedru nakazanih dovolj situacij in konfliktov, da bi razgalila tudi današnjega gledalca, le da bi bilo treba v smislu sodobne dramaturgije poiskati besedilo nekaj globljih osnov. Režija je dala igri z ureditvijo prostora, z uvrstitvijo sušterske glasbe ter preprosto jasnim oblikovanjem tipov in scen sicer domiselno lep, vendar zunanji okvir, igra sama pa je v svojem poslednjem dognanju ostala oirnjena, razbita, dasi je bila še na premieri deležna mnogo hvaležnega smeha. Namesto v grotesko je uprizoritev zrasla v burko in skoraj sama burka je ostala do reprize.

Naši repertoarni načrti, zlasti še posebni način delitve dela, ki vlada v naši drami, so brez dvoma v največji meri za krivili neuspeh. Vsaj približno zdravega razmerja med tragedijo in veselolegro nismo doživeli že nekaj sezon, delovne sile in talenti, ki jih predstavlja ansambel, se pogostokrat razmetujejo brez ekonomije. Nekega dne ugetnemo spoznati, da naše gledališče globlji, umetniški vredni komediji ni več doraslo, pa čeprav smo imeli in imamo med igralci za to visto na kupe dragocenih moči. Saj tudi

v našem polku v Ljubljani. Neureča je hotela, da si moral zaradi slepiča na operacijsko mizo in od tam v prerani grob. Globoko žalujemo za Teboj, osupli nad bridko usodo, ki je zadela Tebe in Tvoje. Zvesti kakor v življenju Ti ostanemo zvesti tudi po smrti Tvoji tovariši.

*** Dr. Valter Bohinec** je imenovan za docenta za geografo na ljubljanski univerzi.

*** Znameniti srbohrvaški kritik** Kosta Strajnić, dubrovniški konzervator, se je mudil nekaj dni v Ljubljani. V soboto popoldne je obiskal razstavo Umetniške skupine G. A. Kosa, Mihe Maleša in Franceta Goršeta ter češkega gosta iz Prage, Jana Slavička, ki je v Jakopičevem paviljonu. G. kritik se je nadvse pohvalno izrazil nad visokim nivojem razstave. Zato naj je nikdo ne zamudi in si jo ogleda. Razstavni prostori so kurjeni. Vstopnina 5 Din, dijaki 3 Din.

*** Vojne dobrovoljce** opozarjamo na mesečni sestanek ljubljanske organizacije vojnih dobrovoljcev, ki se bo vršil danes 13. t. m. ob 20. v restavraciji Brški (Zvezda) v običajnem lokalu. Na dnevnem redu bo poleg ostalega poročilo tovariša dr. Meršolca o romanju vojnih dobrovoljcev v Dobrudžo. Pridite vsi! — Odbor.

*** Tečaj češkega jezika** v Šiški. Opozarjamo vse, ki se nameravajo udeležiti brezplačnega tečaja za češki jezik, da pridejo danes ob 19. v upravno sobo Sokolskega doma in ne v šišensko šolo, kakor je bilo prvotno javljeno.

*** Društvo slušateljev** pravne fakultete poziva vse svoje člane, da se danes udeležijo pogreba tragično preminulega Uroša Valovca. Zberemo se ob pol 16. pred univerzo.

*** Pevski zbor Glasebene Matice** ima drevi ob 20. prvo vajo za mešani zbor z novim programom. Redne vaje se bodo vršile vsak torek in četrtek ob 20. uri Odbor.

*** Javna dela** morejo uspešno zatreti najhujšo današnjo gospodarsko bolezen: brezposelnost. Vsakdo ima pravico do dela. Zato nam je treba javnih del. Mestna občina bi takih del vršila čim več, kajti potreba je velika. More jih pa izvrševati le toliko, kolikor ima denarja za nje. Ako jo podpre vse prebivalstvo, bo mogla mnogo storiti. Njen odposlanec se bo v teh ali prihodnjih dneh ogledal na stanovanju vsakogar in ga povabil na pristop k prostovoljni socialni davščini, ki se bo porabila za zaposlitev brezposelnih. Davščina znaša 1 Din od stanovanjske, odnosno poslovne sobe in 4 Din od vsakega uslužbenca, ter traja do 1. aprila 1937. To naj bi dal vsakdo. Kdor pa more, naj plača več. Združimo sile in odvrnili bomo nprsedo tolikih: brezposelnost.

KINO MOSTE
Danes ob 20.30 premiera kriminalnega vefilma sezije 36/37
„HELIOTROP“
Pozabljeni obrazi
Globoko znižane cene Din 2.50 — 4.50

*** Gg. slušatelje** tehnike vabi tvrdka Bonač, Šelenburgova 5, da obiščejo njen veliki, na novo preurejeni posebni tehnični oddelek, ki je najbolje sortiran. Poleg najnižje mogočih cen, pri najfinjši kakovosti in veliki izbiri, dobe gg. tehniki še zelo znaten popust.

OD 6. t. m. ZNIZANE CENE!

Odgoja in prehrana

sta ozko povezani. Zdravo in pravilno hranjeno dete je bolj poslušno in se rajši uči. Ovomaltine za predžunek ali malico dela telo sposobno za posebne napore kakor so izpiti in sportna tekmovalja.

Čuvajte se, če vam kdo reče, da je gotov izdelek isto kot Ovomaltine. Ovomaltine je naravna, koncentrirana krepljena hrana, ki je po posebnem znanstvenem postopku pripravljena samo iz najzlahtnejših sestavin, ki se nahajajo v svežem mleku, svežih jajcih in sladu, dočim so vse nepotrebne sestavine izločene. Kakao mu je pridjan samo zaradi boljše arome.

Samo z Ovomaltino dosežete Ovomaltinske uspehe!
Zavojčki: ljudski Din 6.50, mali Din 10.50, srednji Din 24.—, veliki Din 43.—, stekleni Din 47.—, rodbinski Din 76.—.

Ovomaltine

v »Florentinskem slamniku« ne manjka resno veselih, iz srca zajetih, dasi morda neke sredi pota izgubljenih figur, kakršne so dali Cesar, Kralj in Daneš ali pa kakršna sta vedro svetla lka Nablocke in Danilove. Prav tako so uvaževanja vredne kreacije ostalih, zlasti še Bratine, ki je v dobrodušnem knjigovodji Tardivauju ustvaril pač eno najlepših, najveselejših podob vsega dela. V celoti pa je dojem vselega dogodka izostal.

Propaganda knjige — kulturna naloga

Praski časopis »Rozhledy«, ki ga izdaja Zveza knjigarnarjev in založnikov Českoslovaške republike, je priobčil v zadnjih številkah več člankov o letošnjem mednarodnem kongresu založnikov v Londonu. S tem v zvezi je tudi članek v 25 številki »Propaganda knjige — kulturna naloga«, ki iz njega posnemamo:

Za nas je knjiga še vedno v prvi vrsti trgovski predmet, ki je predvsem v interesu založnika, a založniki so bolj ali manj lažnivi trgovci, ki se skrivajo za tančico kulture. Toda v tujini je drugače, namreč v državah, ki bi nam bile lahko vzgled. Tam dobro razumejo splošni in javni pomen knjižne produkcije: propagandne in distribucijske metode se ravnavajo po tem načelu.

Naj opozorimo samo na tip knjižne propagande v deželi visoke kulture, na organizaciji »Society of Bookmen« in »National Book Council« v Angliji. V tej deželi so posebno jasno razumeli, da knjiga kot trgovski produkt in objekt ni samo v prid založniku, marveč da so na nji udeležene in za-

Če boste še nekaj časa odlašali z nakupom zimskega plašča se boste prehladili!

Zato izberite štof pri

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki Vas želi boljše postreči
Mestni trg 17.

*** Soča-Matica** nam je poslala k poročilu v ponedeljskem »Jutru« o šestnajsti žalni prošlavi koroškega plebičita vsebino brzojavke, ki se glasi: »Z vami v duhu preko roka in pesnika S. Gregorčiča — skupščina Kluba koroških Slovencev, Celje. Pri tej priliki priporočamo, da bi prirejale svoje komemoracije o koroškem plebičitu in rapalski pogodbi ne le naše emigrantske organizacije po Jugoslaviji temveč tudi ostala naša prosvetna društva, ki poudarjajo svoje eminentno narodno delovanje med našimi ljudmi. S tem pokažemo vse svoje simpatije bratom onkraj mej na severu in zapadu, kjer se množijo naši nacionalni mučeniki, ki kličejo resen memento vsej naši javnosti.

*** Drevi in vsak torek nadaljevalni plesni tečaj** Jenkove šole v Kazini. V četrtek novi začetniški tečaj. Pošebne ure in informacije dnevno. Dijaki-akademiki popust.

*** Družabni večer** Jadranske straže Jutri, v sredo ob 20. uri priredi občinski odbor JS. skupno-krajevni odborom v sponu pri Slamiču družabni večer, ki bo obenem slovo več odbornikom, premeščenim iz Ljubljane. Večer bo plesal s svojo pesmijo priznani solist in odbornik JS g. Joža Likovič. Ker bo to prvi večji družabni sestanek jadranskih stražarjev, so poleg gg. odbornikov najvjudneje vabljeni vsi člani JS in po njih vpeljeni gostje.

DR. ŠAVNIK zopet redno ordinira

*** Vpisovanje v 12-urni praktični tečaj** z vajami na živem otroku o negi in prehrani ter vzgoji dojenja za odraslo ženstvo pod vodstvom dr. Dražaga se prične 26. t. m. Tečajji bodo 2-krat tedensko po 2 uri in sicer eden ob ponedeljkih in četrkih, drugi ob torkih in petkih ob 16. do 18. Zatem bodo večerni tečaji od 20. do pol 22. Vsi tečajji so v zavodu za zaščito dece (Dečji dom kraljice Marije. Prijava se sprejemajo vsak dan v dopoldanskih urah tudi po telefonu.

*** Večerni trgovski tečaj** na Christofevem učnem zavodu. Domobranska 15, se prične 19. t. m. Pouk vseh pišarniških poslov, knjigovodstva, korespondence, trgovstva, stenografije, strojepisja, nemščine, i. t. d. Šolnina 100 Din za vse predmete. Pojasmila, vpisovanje dnevno tudi zvečer do 7. ure.

Iz Celja

*** Iz Škofje vasi** pri Celju nam poročajo: Po dolgem in nestrpnem čakanju smo končno dobili pšenico in rž za jesensko setev. Zal niso na merodajnih mestih dovolj upoštevali, da nam je toča letos uničila vse poljske pridelke in pokosila žitna polja. Ta-

ko je bila količina semenskega žita za naše potrebe nezadostna. Na drugi strani pa je poslano žito za seme bilo tako slabo in nočeto, da ne zasluži imena semenskega žito. Kaj pomagajo potem vsi lepi članki kmetijskih strokovnjakov in njih predavanja in strokovni nasveti, ako se kmetovalcu v nesreči pošlje za setev tako žito.

*** Društvo »Soča«**. V sredo ob 20. bo v društvenih prostorih varen sestanek vsega članstva. Na sestanku bodo poročali delegati o našem kongresu, ki je bil v nedeljo 4. t. m. v Zagrebu. Obhajali bomo obletnico koroškega plebičita s primernim predavanjem. Predavanje je obvezno. V kratkem bo v Slovenski Bistrici sestanek vseh emigrantskih društev, ki bo združen z idejnimi predavanji naših najboljših predavateljev iz Ljubljane in Maribora.

KINO
Današnji sporedi
MATICA
»SENCE PRETEKLOSTI«
HELENA
Luise Ullrich — Gustav Diessl
UNION
GRAD HUBERTUS
Po istoimenskem Ganghoferjevem romanu
SLOGA
IDOL OPERE
Poje slavni tenorist NINO MARTINI
Predstave ob 16, 19 in 21.15 uri

*** Renovirane celjske porodnišnice**, Dne 26. t. m. ob 11. bo v prostorih tehniškega oddelka banke uprave v Ljubljani prva pisemna ponudbena licitacija za kloparska in krovška dela na porodnišnici; javne bolnišnice v Celju. Proračun znaša 154.212.60 Din.

*** V poročilo o zborovanju Korošcev** v Celju sta se pri telefonskem prenosu vrnila li dve napaki. V zadnjem odstavku se mora v 8. vrsti glasiiti pravilno: »Opozarjal je na zglede Čehov, Poljakov in Ircev — k. d. za predsednika podobora na Jeseenicah je bil izvoljen g. Josip Javorški in ne Jakob Javornik.

*** Ljubljanska opera** bo vzpizorila jutri ob 20. v celjskem gledališču Pucenijevo opero »Madame Butterfly«. Glavni dve partiji bosta pela ga. Gjurgjenčeva in g. Gostič. Predelava je za abonana, neabonanti dobijo vstopnice v Sloimskovi tiskovni zadrugi.

*** Dijakirekruti**, ki so za prihodnje dni pozvani v kadroko služba, naj zaradi mraza, ki je nastopil, vzamejo s seboj primerno toplo perilo.

*** Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Klic pragozdac« a Clarkom Gablem in dve predigri.

*** Usoden padec na pošti.** V soboto je padel 67-letni poštnik Ivan Goršek iz Globoč pri Vojniku na pošti v Vojniku tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. Zdravi se v celjski bolnišnici.

KINO METROPOL. Danes — »MEDENI TEDNI« (Flitterwochen). V glavni vlogi ženski CHAPLIN: ANNY ONDRA in najnovejši Foxov zvočni tehnik.

Iz Maribora

*** K spomeniku kralja Uedinitelja** na Pohorju se je podala na obletnico marseške tragedije posebna delegacija Narodne odbrane, ki je položila na spomenik spominski venec. Ob tej priliki je imel g. Golčer primeren spominski in žalni govor.

*** Dr. Rostohar** predava. Na povabilo Pedagoške centrale je predaval naš rojak, univerzitetni profesor v Brnu dr. Rostohar v prostorih državne učiteljske šole o puerbetti in vzgojnih nalogah v tej dobi. Predavani se je udeležilo mnogo mariborskih profesorjev in učiteljev, ki so priznanega psihologa in pedagoga nagradili s toplim aplavzom.

*** Pristrana odhodnica** je bila v soboto zvečer v Sokolskem domu v Limbušu, kjer so se Limbušani poslovili od priljubljenega šolskega upravitelja Alfonza Zeilhofera, ki je premeščen v Cven pri Ljutomeru. V teku svojega večletnega delovanja si je g. Zeilhofer pridobil v Limbušu mnogo simpatij, posebno agilen pa je bil v sokolskem delu. Govori na čast odhajajočemu priljubljenemu vzgojitelju so izzveneli v objubo, da ne bo Limbuš nikoli pozabil nanj in njegovo delo.

*** Razveseljevo kulturno bilanco** je izkazal sobotni občni zbor Ipravčeve župe. Poročali so predsednik prof. Mirk, tajnik L. Gračner, blaginjak Joško Lukša, zborovodja Albin Horvat in g. Janko Arnuš v imenu nadzornega odbora. Ipravčeva župa vzdržuje 23 pevskih društev na področju bivše mariborske oblasti. Blaginjaški promet izkazuje 11.796.24 Din dohodkov in 10.260.24 Din izdatkov. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik prof. Vasilij Mirk, podpredsednik Vinko Živko (Slovenska Bistrica), tajnik L. Gračner, njegov namestnik F. Mordej, blaginjak J. Lukša, njegov namestnik Angel Gombar, arhivar Anton Jagodič, namestnik G. Marja Rozmanova, zborovodja Albin Horvat, namestnik J. Gašparič. Odborniki: Martin Dugovič (Celje), Vinko Serona (Ptuj) in F. Hrastelj. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Janko Arnuš, Jože Vokač in Franjo Babič.

*** Odlaganje smeti.** Na podlagi odredbe banske uprave je doslej vsako odlaganje smeti ob levem bregu Drave nižje broda v Melju prepovedano. Kot začasno odlagališče smeti je določena za področje mesta na levem bregu Drave opuščena mestna gramoznica došno tik Koroške ceste, pred odcepom pešpoti proti Mariborskemu otoku.

KINO IDEAL
DANES! Premiera! DANES!
„NEW YORK PONOČI“
Constance Cummings
Predstave ob 16., 19., in 21.15 uri

Gospodarstvo

Stabilnost dinarja

O priliki raznih verzij, ki se čujejo v naši javnosti v zvezi z devalvacijo v državah zlatega bloka in v zvezi z gospodarskim in valutnim položajem v naši državi, je finančni minister g. Dušan Letica dal v nedeljo novinarjem daljšo izjavo, iz katere posnemamo naslednje:

Izjava finančnega ministra

Najodločnejše demantiram glasove, ki so se čuli zadnje dni v naši javnosti in po katerih naj bi bila stabilnost dinarja v nevarnosti zaradi nedavnih valutnih ukrepov v Franciji in ostalih državah zlatega bloka. Ne obstojajo nikoli upravičeni razlogi, ki bi pojasnjevali neposredno nevarnost za dinar zaradi zmanjšanja zlate vrednosti tujih valut. Dinar mora v bodoče ohraniti svojo polno, neokrnjeno dosežano vrednost in mora ostati predmet najskrbnejše pozornosti in paznje kraljevske vlade. Njegova stabilizacija je bila izvršena z uredbo od 15. januarja 1935. Ker se takrat dejanski tečaj dinarja ni skladal z uradnimi tečaji, smo odkrito in iskreno priznali faktično stanje.

Dejstvo je seveda, in to je treba odkrito poudariti, da lahko valutna devalvacija v Franciji in ostalih evropskih državah povzroči pojave, ki bi mogli, četudi v manjši meri, imeti nekatere trenutne reperkusije na obseg našega izvoza in na dotok svobodnih deviz, ki so potrebne za izvrševanje mednarodnih obveznosti finančnega značaja. To bi zlasti veljalo v primeru, če bi tem državam uspelo, kakor se trudijo, da na notranjem tržišču ohranijo dosežani nivo cen. Če pa se bo in v koliko se bo situacija razvijala v tej smeri, bo pokazala najbližja bodočnost, ki jo je treba počakati z vso potrebno hladnokrvnostjo.

Ze danes pa je treba opozoriti na dve okolnosti. Glavni del naše izvozne trgovine predstavljajo predmeti, s katerimi se trguje po svetovnih tržnih cenah (žito, koruza, trdi les) in glede katerih je pričakovati, da se bo cena tem predmetom v državah z devalvirano valuto takoj dvignila. Drugi nič manj važen moment pa je jasno izražena želja držav z devalvirano valuto, da v svojo ohranitev dosežanih cen pristopijo k obsežnemu zmanjšanju uvoznih carin in k postopnemu ukinitvi uvoznih omejitev. Če vse to drži, potem bi bilo z naše strani nepremišljeno posegati v stabilnost našega denarja. Tehnična pozicija dinarja je zelo solidna sprito znatnih rezerv v svobodnih devizah, ki so zbrane pri Narodni banki in dajejo polno možnost za izvajanje politike v smeri ohranitve stabilnosti dinarja na njegovi sedanjih vrednostih. Ta tehnična pozicija se še zboljša zaradi tega, ker homo del naših obveznosti in dolgov v bodoče plačevali v devalvirani tujih valut in se bo zaradi tega zmanjšal znesek tujih deviz, ki so potrebne v ta namen. Dolžnost kraljevske vlade pa je, da v okviru svoje gospodarske in finančne politike napravi primerne korake, da se čim bolj zmanjšajo težkoče, ki bi lahko nastale zaradi spremenjenega ravnotežja mednarodne valutne situacije.

Čudna politika Nar. banke

Glede na gornjo izjavo finančnega ministra se nam zdi potrebno, osvetliti nekoliko nejasno politiko Narodne banke. Ko je v začetku preteklega tedna Narodna banka stabilizirala tečaj funta na svobodnem trgu odnosno v privatnem kliringu na višini 250 Din za funt, je ta korak Narodne banke v gospodarskih krogih napravil najboljše vtis in smo ga vsi razumeli tako, da bo naša Narodna banka odslej varovala ta tečaj, tako da se funt ne bo mogel dvigniti preko te meje in da tudi ne bo mogel pasti pod to mejo. Prav to dejstvo je vplivalo zelo pomirjevalno. Zato je povzročilo tem večje presenečenje, ko je včeraj Narodna banka na mah spremenila to svojo politiko in je nepričakovano znižala tečaj funta na 240, kar je imelo za posledico, da tudi pri nižjem tečaju 248 Din ni bilo kupcev za funt. Ze se čuje, da hoče Narodna banka tečaj funta prisiliti navzdol na 240 in mora do 234.

Pri naših izvoznikih, ki se morajo sedaj na inozemskih tržiščih boriti s podvojenimi težkočami, je ta nedoslednost politike Narodne banke vzbudila precejšnje vznemirjenje, posebno ker ta politika ni v skladu s politiko stabilnosti dinarja in tudi ne z izjavo finančnega ministra, ki poudarja, da mora dinar v bodoče ohraniti svojo neokrnjeno dosežano vrednost in da mora iti naša valutna politika za tem, da se na tej dosežani vrednosti ohrani stabilnost dinarja. Naši izvozniki in uvozniki si v resnici žele predvsem to, da bi imel dinar v razmerju z drugimi valutami trajno stabilno, to je nespremenljivo vrednost, Narodna banka, ki je poklicana, da skrbi za to stabilnost, pa te svoje naloge menda ne razume pravilno. Ne more biti njena skrb samo to, da prepreči dviganje deviznih tečajev, zlasti v svobodnem prometu, preko gotove meje, kadar je ponudba prevelika, temveč mora prav tako skrbeti za to, da onemogoči padanje teh tečajev, kadar je ponudba prevelika ali je povpraševanje premajhno.

Docela v nasprotju s principi vzdrževanja stabilne valute je vsa letošnja politika Narodne banke, ki je v začetku leta nekaj mesecev držala funt na višini 250, potem pa je, ko je nastopila večja ponudba, potisnila tečaj navzdol na 234, zadnje tedne pa je te funte, ki jih je kupovala pred meseci po 234, lahko zopet prodajala po 250 Din in je pri tem zaslužila pri vsakem funtu po 16 Din. Ne moremo se ubraniti vtisa, da ima ta politika izvor predvsem v tem, da skuša Narodna banka čim več zaslužiti na tečajni razliki, to je, kupovati funte, kadar jih je preveč, čim ceneje, da jih potem lahko dražje proda.

Ta docela napačna politika povzroča zlasti našim izvoznikom nepregledne težave, saj izvozniki nikoli ne more vedeti, po kakšnem tečaju bo lahko prodal devize, dobljene od izvoza, v trenutku, ko bo dobil plačilo za izvoženo blago. Vprašamo se samo, ali nima danes izvoznik že dovolj rizika pri izvoznem poslu samem, da mora še brez potrebe računati z znatnim valutnim rizikom, ki pogosto prevrne vsa kalkulacija. Pri takih znatnih fluktuacijah tečajev dosežejo tečajne difference že prav znatne vsote, ki gredo v žep Narodne banke. Če pomislimo, da je Narodna banka v zadnjem tednu prodala 50.000 funtov po 250 Din in da je te funte prej kupila po 234 Din, tedaj vidimo, da je samo v tem tednu realizirala pri tečaju funta dobiček v višini 800.000 Din na škodo onih izvoznikov, ki so bili pred meseci primorani prodati funte po 234. Danes je situacija taka, da izvozniki nima več poguma skleniti izvozne kupčije, čeprav bi mu pri tečaju 250 Din za funt prinesla skromen dobiček, ker mora računati z eventualnim padcem tečaja, ki mu lahko prinese končno izgubo.

Ne more biti dvoma, da ima interes našega izvoza prvenstvo pred interesom tečajnih dobičkov Narodne banke. Zato je dolžnost Narodne banke, da v resnici skrbi za stabilnost deviznih tečajev, ne samo oficijelnih tečajev, ki praktično v izvozni trgovini nimajo mnogo pomena, temveč v prvi vrsti tečajev na svobodnem trgu. Ta dolžnost Narodne banke, ki bi bila druga sama po sebi razumljiva, izvira tudi iz najnovejšje izjave finančnega ministra, ki poudarja potrebo politike vzdrževanja stabilnosti dinarja na njegovi dosežani vrednosti. Stabilnost valute se namreč ne izraža samo v tem, da je praktično preprečen dvig tečajev preko gotove meje, temveč je bistvo stabilnosti tudi v tem, da je onemogočen padec pod to mejo.

Dosedanja politika Narodne banke pa ne gre samo v škodo našim izvoznikom, temveč je tudi v nasprotju z interesi naše valute, kajti trajna stabilnost dinarja bo za naša država devize in krepki naše devizne rezerve. Tako pomeni vsak ukrep na škodo izvoza oslabitev tehnične situacije naše valute. Naša Narodna banka naj si vzame za vzor Anglijo, ki je bila zadnja leta primorana na trgu kupovati tujih deviz za ogromno vsoto preko 900 milijonov funtov, samo da prepreči dvig funta. Prav ta politika pa je Angliji omogočila, da je z oddajo deviz vedno lahko onemogočila vsak padec funta. Dosednje izvajanje te politike je povsod v svetu izzvalo zaupanje in funt in se pretežno del svetovne trgovine ravna baš po funtu.

Po nedeljski izjavi finančnega ministra pričakujemo sedaj naši izvozniki, da bo Narodna banka prenehala z dosedanjim nedosledno politiko, ki pomeni v resnici nestabilnost dinarja, in se bo končno odločila braniti sedanjo bazo 250 Din za funt tako navzgor kakor tudi navzdol. Če bo tako za naša država stabilnost tečaja funta, bo avtomatično stabilne tudi druge proste devize. Tako stabilnost pa je tudi pogoj, če hočemo brez škode za vse naše gospodarstvo prehoditi sedanjo težko dobo v naši izvozni trgovini.

Veliko zanimanje za ljubljansko obligacijsko posojilo

V dveh dneh je bila samo pri Mestni hranilnici vpisana že 1/3 skupne vsote. Čeprav je rok za vpis 20 milijonov obvezniškega posojila ljubljanske občine prileti tečje šele v soboto in je predvideno trajanje vpisovanja do 10. novembra, lahko že danes rečemo, da bo vsota 20 milijonov mnogo prej vpisana, saj je bila v dveh dneh samo pri Mestni hranilnici vpisana že ena tretjina skupne vsote. V nedeljski številki smo poročali, da je bilo prvi dan pri Mestni hranilnici vpisano 2.282.000 Din; včeraj pa je bil naval strank še večji in je bilo vpisanih samo ta dan 3.874.000, tako da znaša skupni rezultat vpisovanja pri Mestni hranilnici v prvih dveh dneh 6.156.000 Din, kar predstavlja eno tretjino skupnega dovoljenega zneska 20 milijonov. Pri tem pa še niso upoštevani vpisi iz ostalih vpisnih mest, to je pri drugih denarnih zavodih v Ljubljani in v ostalih dravski banovini. Dejanski znesek dosežanega vpisa je torej še precej večji. Kakor se zdi bo celotna vsota 20 milijonov v kratkem dosežena, nakar bo najbrž nadaljnje vpisovanje ustavljeno. Dosejel je bilo pri Mestni hranilnici vpisanih 241 obveznic po 1000 Din, 137 obveznic po 5000 Din in 583 obveznic po 10.000 Din. Prevladujejo torej vpisi velikih komadov po 10.000. Od tega je tudi precej vpisov v gotovini.

Kakor čujemo, bodo imeli pri končni doletvi obveznic gotovinski vpisi prednost pred vpisi s starimi vlogami pri Mestni hranilnici in je verjetno, da bo predčasno zaključeno vpisovanje s starimi vlogami, tako da se bodo prijave za vpis v gotovini sprejemale tudi še do konca vpisnega roka.

Gospodarske vesti

Kazni zaradi kršitve deviznih predpisov. Finančni minister je kaznoval z denarno globo zaradi kršitve deviznih predpisov tele tvrdke in osebe: 1. Tekstilni, tvornica trikotaže v Zemunu 3.000 Din; 2. Laboratorij Tarma in Velba v Beogradu 7.000 Din; 3. Stare Simon, Bohinjska Bistrica 20.000 Din; 4. Gospodarsko društvo, d. z. o. z. Maribor 5.000 Din; 5. Oskaj Vidar, Zemun 5.000 Din; 6. Kores d. d., tvornica kemičnih papirjev, Zagreb 5.000 Din; 7. dr. Leon Neuman, trgovec z zdravili v Zagrebu 5.000 Din; 8. Tanin d. d. za kemične izdelke v Zagrebu 200.000 Din; 9. Weiss, trgovec z elektrosanitarnim materialom v Beogradu 2.000 Din; 10. Cereclija d. d. za trgovino s poljskimi pridelki v Beogradu 100.000 Din; 11. Alfred Nemzi, zastopstvo tekstilnih tvornic v Zagrebu 8.000 Din; 12. Jovan T. Marković, tvornicar v Beogradu 5.000 Din.

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov

(Nadaljevanje) *

Kako kmet odplačuje dolgove

Po predpisih uredbe znižane dolgove, ki jih prevzame Privilegirana agrarna banka od denarnih zavodov, odplačujejo dolžniki Privilegirani agrarni banki s 4,5 odstotni obrestmi v 12 letih v enakih letnih obrokih (anuitetah). Prvi anuitetni dopisek rok 1. novembra 1936, vsaki naslednji pa 1. novembra prihodnjih let.

Dokler ne napravi Privilegirana agrarna banka dokončnega izračuna odplačnih obrokov, opravlja dolžnik plačila po začasnem izračunu. Ta začasni izračun napravi banka po seznamih in listinah, ki jih banki izroče denarni zavodi. Če so obroki, pobrani od dolžnikov po začasnem izračunu, višji od obrokov, dolžnik po končnem izračunu, vrne banka dolžniku ves pobrani presežek, ali pa ga porabi za poplačilo naslednjih obrokov.

Pri dolgovih preko 25.000 Din, ki se zmanjšajo le na prošnjo za največ 30%, ne vpliva vložitve prošnje za znižanje na redni potek pobiranja dolgovanih obrokov. Privilegirana agrarna banka pobere od teh dolžnikov, tudi če vlože take prošnje, tiste obroke, ki ustrezajo velikosti neznižanega dolga; če pa sodišče zahteva znižanje naknadno dovolji, mora napraviti Privilegirana agrarna banka nov izračun za odplačila in vrni dolžnikom vse preveč pobrane zneske, ali pa jih porabi za poravnano naslednjih obrokov.

Denarni zavodi morajo izročiti Privilegirani agrarni banki ob izročitvi seznamov kmečkih dolžnikov tudi napravljen izračun enoletne anuitete, in sicer glede dolgov izpod 25.000 Din za polovico zneska dolga, glede ostalih dolgov pa za neznižani znesek dolga. Privilegirana agrarna banka bo v mejah pobranih obrokov dajala denarnim zavodom predupne na račun prve anuitete.

Kje se odplačujejo dolgovi. Letne odplačilne obroke (anuitete) plačajo dolžniki Privilegirani agrarni banki preko pristojnih davčnih uprav. Po seznamih, ki jih pošlje Privilegirana agrarna banka v ta namen davčnim oblastvom, obremene davčne uprave dotične dolžnike z letnimi obroki in jih izterjajo, če jih dolžnik ne položi ob roku takoj z izvršbo, pri čemer zaračunajo ustrezajoče izvršne stroške po zakonu o neposrednih davkih.

Davčna oblastva knjižijo obroke, pobrane od dolžnikov po seznamih Privilegirane agrarne banke ter pošljejo tej banki pobrane vsote po Poštni hranilnici. Obroke morajo pobrati davčne uprave v popolnem letnem znesku in jih v celoti izročiti Poštni hranilnici najkasneje do 20. decembra vsakega leta.

Privilegirana agrarna banka obremenjena s svojih knjigah vsako davčno upravo za znesek vsote letnih obrokov po poslanem seznamu. V vseh teh poslih dopisuje banka s pristojnimi davčnimi oblastmi neposredno.

Olajšave za dolžnike Privilegirane agrarne banke in Državne hipotekarne banke.

Cetrto in peto poglavje vsebuje olajšave za dolžnike Privilegirane agrarne banke in Državne hipotekarne banke. Kakor dosedanje uredbe, tako določa tudi nova uredba, da njeni predpisi ne veljajo za terjatve Privilegirane agrarne banke in Glej »Jutro« št. 228, 230, 235 in 236.

Borze

12. oktobra

Na ljubljanski borzi so danes v splošnem nekoliko popustili oficijelni tečaji razen devize Curih. V privatnem kliringu je angleški funt popustil in se je nudil po 249, avstrijski šilingi pa so se trgovali po 8.55. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 248.7150, v avstrijskih šilingih po 8.4660 in v grških bonih po 30.50. Nemški klinirski čeki stanejo v Ljubljani 14.45, v Beogradu 14.1113 in v Zagrebu 14.3650 odnosno za konec novembra 13.97.

Na zagrebškem efektm tržišču je bila tendenca v državnih papirjih neenotna. Voja škoda se je ponovno nekoliko okrepila in se je trgovala po 375 in 376 v Beogradu po 372.50 do 377, ob zaključku pa se je nudil denar le po 373. Dolarski papirji, ki so bili v zadnjem času zelo čvrsti, so v početku prometa popuščali, potem pa so se zopet okrepili ter je bil promet v 7% Blairovem posojilu po 77, 75 in 78 (v Beogradu po 77) in v 8% Blairovem posojilu po 85 in 87.

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2307.66—2322.26, Berlin 1735.53—1749.41, Bruselj 727.45—732.51, Curih 996.45—1003.52, London 218.55—220.60, Newyork 4288.50—43.24.82, Pariz 201.66—203.10.

Curih. Beograd 10, Pariz 20.2450, London 21.2850, Newyork 433.75, Bruselj 73, Milan 22.85, Amsterdam 231.50, Berlin

Radio

Torek, 13. oktobra

Ljubljana 11: Šolska ura: Ob obletnici smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. La-pajencu 1. 1921. in 1936. (g. Josip La-pajencu) — 12: Po slovenskem severu (plošče). — 12.45: Vreme, poročila — 13: Čas, spored, obvestila — 13.15: Reprodukcijski koncert na wurliških orglah. — 14: Vreme, borza — 18: Koncert radio orkestra. — 18.40: O islamu (g. Fr. Terseglav). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Slovanska starina kot motiv v naši mladinski književnosti (dr. Marija Ilk-Agapov iz Beograda). — 19.50: Zabavna ura: Foxl-mukitov-novosti. — 20: Prenos iz zagrebške opere: V odmorih glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar) ter napoved časa, vreme, spored, poročila.

Beograd 17.20: Koncert orkestra bala-lajk. — 20: Simfonični koncert. — 22.20: Laha in plesna muzika. — Zagreb 17.15: Laha godba orkestra — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Praga 19.10: Skladbe za violino, orgle in klavir. — 19.55: Pesmi — 20.15: Orkestralni koncert — 21: Zvočna igra — 22.20: Kon-

Državne hipotekarne banke.

Zato pa določa IV. poglavje, da bo Privilegirana agrarna banka navzlic temu dajala zadruženikom in ostalim svojim dolžnikom, na katere bi se sicer nanašali predpisi te uredbe, olajšave. Dolgove (po obveznicah) dolžnikov-zadruženikov ali dolžnikov kraljevih združenj za kmetijski kredit bo znižala za 25% in bodo ti dolžniki odplačevali te dolgove v 12 letih obrestni 4,5%. Prav tako lahko Privilegirana agrarna banka svojim dolžnikom iz dolgoročnih hipotekarnih posojil zniža dolg za največ 25%, to pa individualno v razmerju z vrednostjo celotne dolžnikove imovine. Tako znižan dolg bodo hipotekarni dolžniki odplačali v 15 letih s 5% obrestmi. Za kritje teh odpisov se ustanovi poseben sklad za ureditev kmečkih dolgov, in sicer v breme deleža države in razredne loterije pri glavnici Privilegirane agrarne banke. V ta sklad se steka državna dotacija 5 milijonov Din letno ter poleg dividende, ki gre državi na razredni loteriji po zakonu Privilegirani agrarni banki še presežek dividende, ki bi jo mogla Privilegirana agrarna banka izplačati preko 3% (doslej je banka plačala delničarjem po državi zamensko 6% dividendo). Obenem se garancija države po členu 50 zakona o Privilegirani agrarni banki določa na 3%, pričrniši s poslovnim letom 1936. Zato pa se delničarji oproščajo plačevanja vseh državnih in samoupravnih davkov, doklad in taksi kakršnekoli vrste na dividendo, kar velja prav tako, začeniši z dividendo za poslovno leto 1936.

Za vsa hipotekarna dolgoročna posojila pri Državni hipotekarni banki, dovoljena kmeti mod konca vojne do 20. aprila 1932, se zniža obrestna mera na 4,5% in se podaljša rok odplačila na 32 let od dne prvotne zadolžitve. Dolžnik mora s potrdilom, predpisanim s to uredbo, dokazati, da izpolnjuje pogoje za zaščito iz te uredbe. Pri tem se neplačane obresti in zadolžitve po osebnem računu kapitalizirajo po dosednji obrestni meri. Ti dolžniki se morajo zaradi teh olajšav obrniti na Državno hipotekarno banko do 1. januarja 1937. Če se izkaže, da zadolžitvev no opravljeni kapitalizaciji dolžnih obresti in zadolžitvev po osebnem računu presega 50% vrednosti zastavljenege posestva, opravi banka naknadno cenitev posestva. Če tudi taka cenitev pokaže, da presega zadolžitvev 50% sedanje vrednosti posestva, odpiše Državna hipotekarna banka presežek nad 50% vrednosti posestva na breme posebnega računa, ki ga amortizira na kasneje v petih letih. Vse izvršbe za prodajo kmečke nepremičenosti, zastavljene pri Državni hipotekarni banki, ki se tečejo ali pa še niso postale pravomočne, se morajo ustaviti in se tudi na teke dolgove uporabi zgornje olajšave. Te olajšave pa ne veljajo za kmečke dolgove iz meničnih hipotekarnih posojil, za predvotne dolgove, za dolgove po 20. aprilu 1932 in za dolgove kmetov, ki so postali dolžniki banke z nakupom zastavljenege posestva.

Gornje posebne določbe za stare dolžnike Priv. agrarne banke in Drž. hip. banke za kmečke dolžnike v dravski banovini nima praktičnega pomena, ker je pri nas zelo malo takih dolgov.

(Se bo nadaljevalo)

a. Gledališke novice. Pri nocojšnji predstavi Puccinijeve opere »Madame Butterfly« nastopijo v glavnih partijah: primadona Zl. Gungjenčeva poje naslovno vlogo, svoječasna članica mariborskega gledališča alistička Kogejeva Suzuki, Pinkertona Gosti in konzula Sharplesa Janko, nadalje Spasnov, Skrančev, Strniševa, Simontič, Kolacio, Petrovič, Bekš. Sekula, Skabar, Dirigent in režiser je Niko Stritof. — Prva opetela v letošnji sezoni po Kalmanov »Cigan-ski primas« v Harastovičevi režiji. V partiji Julije se predstavi nova pevka Jelka Iglitčeva. Prihodnja dramska premiera pa bo »Ukročena trmoglavkac«.

a. Davčne zadeve. Po pojasnili ministrstva za finance morajo v smislu razglasa davčne uprave nabaviti davčno karto za hišno služnišče tudi delodajalci, ki zaposlujejo postrežnice za hišna dela vsakodnevno po nekaj ur za dogovorjeno plačo, četudi brez hrane in stanovanja. Delodajalec, ki se ne bo mogel pri kontroli izkazati z davčno karto, bo plačal kazen 250 Din.

a. Svatje v potoku. V nedeljo dopoldne bi se bila morala vršiti v Laporju pri Slovenski Bistrici poroka posestnika Ivana Rahnetza s posestnikovo hčerko Marijo Rakovčevico iz Zgornjega Loga. Svatje so se peljali iz Slovenske Bistrice z avtomobilom proti Laporju. Ko je avtomobil pariral mostiček preko potoka Lohovice v bližini Cigoncev mu je prišel nasproti neki avstrijski osebni avtomobil. Sofer Stefan Kmetec se je hotel izogniti, zaradi mokre ceste pa je zavozil na rob, tako da se je avtomobil preuknil in padel v 2 m globok potok. Soferju se je posrečilo, da se je osvobodil iz nevarnega položaja, nevesta in njena priča sodni uradnik Ignacij Tkavc pa se nista mogla rešiti iz zaprtega avtomobila, ki je bil skoraj popolnoma pod vodo. Šele pasanti, ki so prihite-li na pomoč, so jih izvlekli iz vode. Pri padcu sta se nevesta in priča precej poškodovala. Pa tudi avtomobil se je pobil. Zaradi nezgode so morali poroko odgoditi.

a. Poškodovana umetnina. Na Grajskem stopnišču je neznanec poškodoval dragocen stopniščni kip iz baročne dobe, ki mu je odtrgal roko.

a. Ventilator pognal konja. V nedeljo zvečer se je pred Veliko kavarno splašal konj izvoščika Ozvaldiča v trenutku, ko je v Veliki kavarni zabrel ventilator. Konj se je zaradi tega tako preplašil, da je zdiral proti Koroški ulici, kjer so ga ustavili.

Iz Trbovelj

t. Slovo ravnatelja inž. Frana Loskota, v četrti zvečer so se zbrali v dvorani rudniške restavracije rudniški nameščenci, zastopniki Sokola, Jadranske straže, Kola jugoslovenskih sester in lovecev, da se poslovajo od bivšega rudniškega ravnatelja g. Loskota in njegove gospe soproge. Stevilna udeležba je pokazala, kako sta bila ugledna zakonca pri nas priljubljena. Poslovilni večer je otvoril obratovodja g. inž. Vrbič. Nato je govoril rudniški nameščenec g. Volčanšek, ki je poudaril složno sodelovanje g. ravnatelja s podrejenimi uslužbenci, kar je absolutno potrebno za uspeh podjetja. V imenu prosvetnih in nacionalnih društev se je poslovil starešina Sokola narodni poslanec br. Pleškovič, prikazal je naklonjenost, ki jo je izkazoval g. ravnatelj Loskot vsem prosvetnim in nacionalnim društvom. V imenu KJS se je poslovila od gospe ravnateljice predsednica društva šolska upraviteljica ga. Lapornikova, v imenu zelene bratovščine g. Letnik Jože, v imenu Jadranske straže pa njen podpredsednik učitelj g. Mirko Sušnik. Globoko ginjen se je zahvalil g. ravnatelj Loskot vsem govornikom za iskrene poslovne besede, zagotavljajoč, da mu bodo ostale Trbovelje vedno v najlepšem spominu. Vrsto govorov je zaključil inž. Vrbič z željo, da bi se g. ravnatelj kmalu spet vrnil v aktivno rudarsko službo, v kateri se je izkazal kot izborn strokovnjak. Ves večer je potekel v najlepšem razpoloženju, katerega je poživil še napos pevec rudniškega okleta in jazz-kvarteta.

Franček Čuš je umrl

Ljubljana, 12. oktobra.

Danes popoldne so v Mariboru položili ki večnemu počitku upokojenega višjega poštnega kontrolorja Franca Čuša. Umrl je, kakor je »Jutro« že kratko beležilo, po dolgem trpljenju v 64. letu starosti. Bil je pristna priška korenina in dobitnik. V Mariboru je bil zelo priljubljen in znan v vseh krogih prebivalstva, dokler ga ni bolezen priklenila na posteljo. Vest o njegovi smrti pa go govila tudi med starejšimi Ljubljanci na vzbudila pestre spomine.

Kot poštni uradnik je Franček Čuš dolga leta deloval v Ljubljani in vedno je prednjačil med onimi, ki so dosledno očitovali svojo narodno zavednost. Pri tem je mnoge s svojo originalnostjo in dovornostjo bodril in razveseljeval, da so ga vsi, ki so bili kdaj v njegovi družbi, ohranili v lepem, trajnem spominu. Nižjo gimnazijo je dovršil v Ptuj, višjo pa pred 42 leti v Celju. Potem je nekaj let služboval kot stenograf v raznih odvetniških pisarnah. Najdalje časa je bil pri znanem odvetniku, pokojnem dr. Haasu v Mariboru. Dr. Haas se je močno razlikoval od svojih nemških poklicnih tovarišev. Bil je velik nasprotnik šovinizma, vnet esperantist in Čuš je menda baš zaradi tega cenil, ker je bil tako izrazita nacionalna individualnost. Nekoč je Franček z velikim ključem hišnih vrat nakleštil celo tropo nemških terjatev in pri sodišču da je zagovarjal in izrazil njegov šef dr. Haas. Oba sta o tem prav rada pripovedovala.

V poštni službi je bil pokojni Čuš vzoren uradnik in stanovski tovariš. Kamorkoli je prišel, povsod si je pridobil iskrene prijatelje in vsem je dobro dela njegova dobrodušnost. Ohranjen bo v blagem spominu.

Naše gledališče

DRAMA

Torek 13.: Zaprt.

Sreda 14.: Florentinski slammik. Red. Sre-da.

Četrtek 15.: Konjeniška patrila. Premierski abonma.

Petek 16.: ob 15. Prva legija. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.

OPERA

Torek 13.: Dvojno knjigovodstvo. Red B. (Gostovanje v Mariboru: Madame Butterfly).

Sreda 14.: Zaprt. (Gostovanje v Celju: Madame Butterfly).

Četrtek 15.: Pod to goro zeleno. Red Četrtek.

174. Dunaj 72.50, Stockholm 109.75, Oslo 106.95, København 95, Praga 15.25, Varšava 81.50, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Efeki

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 375—376, za nov. 374—377, za dec. 372—376, 4% agrarne 48.50 den., 6% beguske 68.50—70, 6% dalm. agrarne 76 bl., 7% invest. 83 den., 7% Blair 75—77, 8% Blair 85—86, delnice: PAB 205—210, Trboveljska 170—180, Sečerača Osijek 140—k50, Isis 15—25.

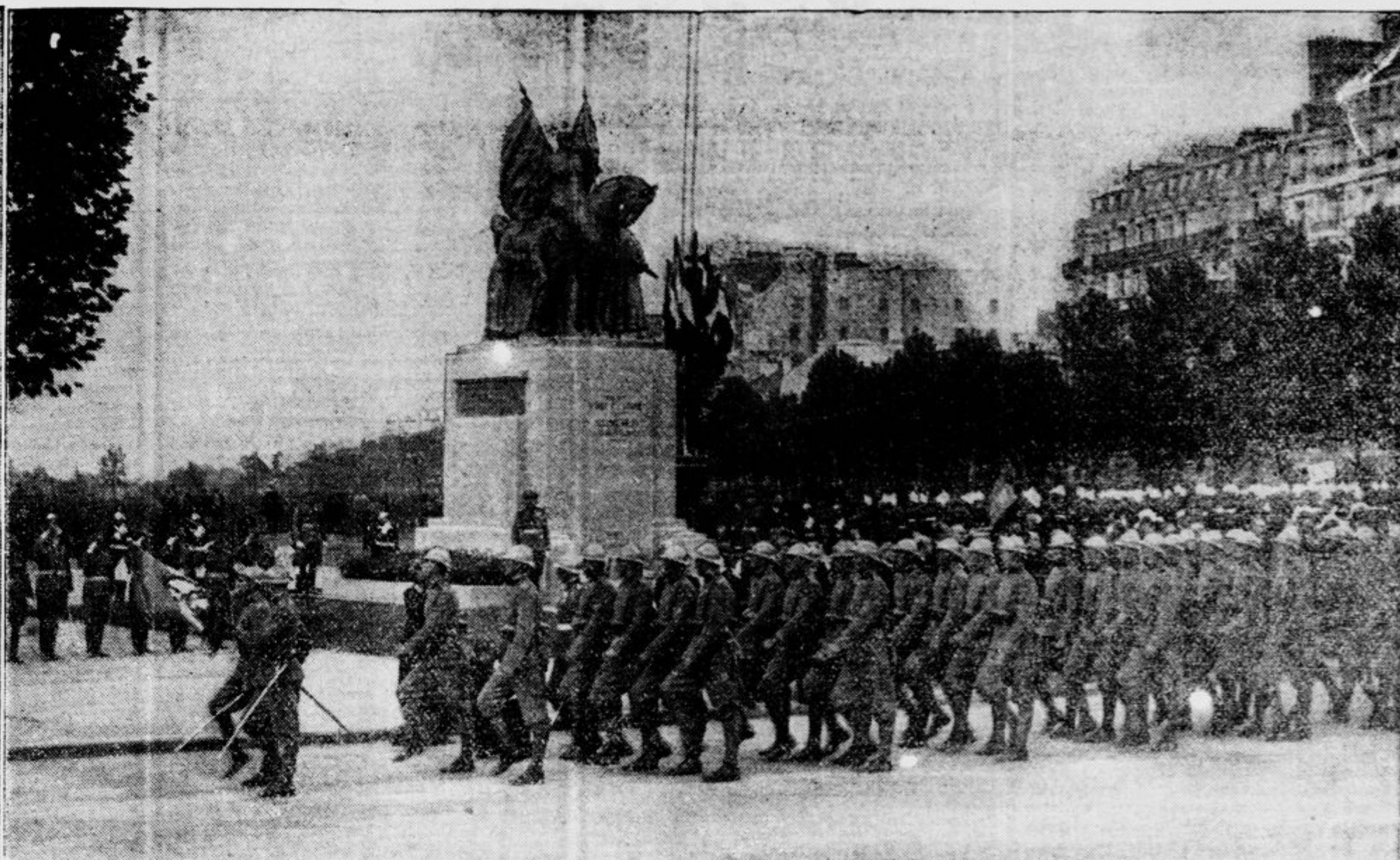
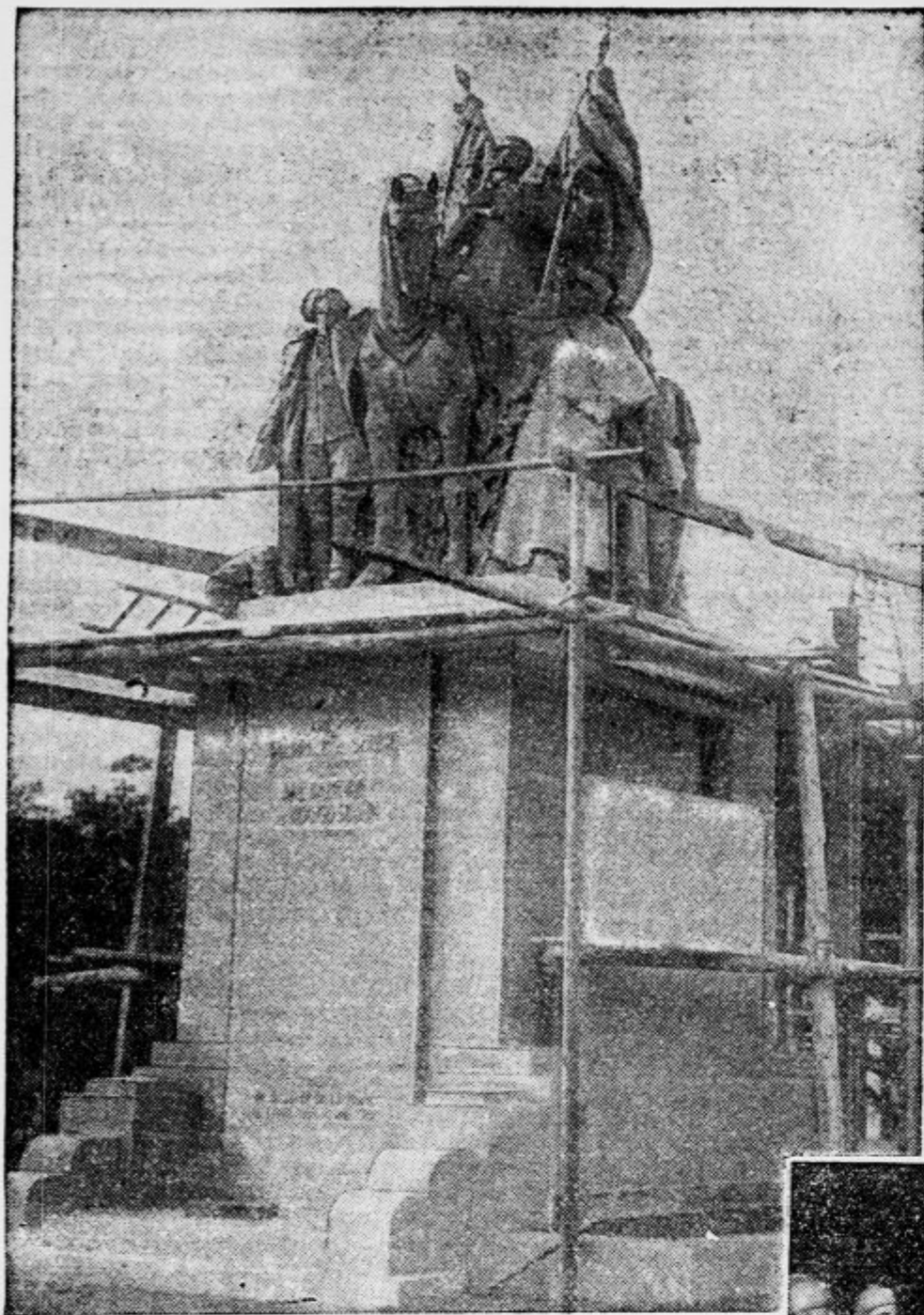
Beograd. Voja škoda 373—374 (372.50—377), za okt. — (377), za dec. 376 bl. (377), 4% agrarne 49—50 (50), 6% beguske 68.50—69.50 (69.50—70), 7% stabiliz. — (83), 7% Blair 77—77.50 (77), 8% Blair 87.50—87, Narodna banka 7000—7100 (7100), PAB 200.50—202.50

Blagovna tržišča

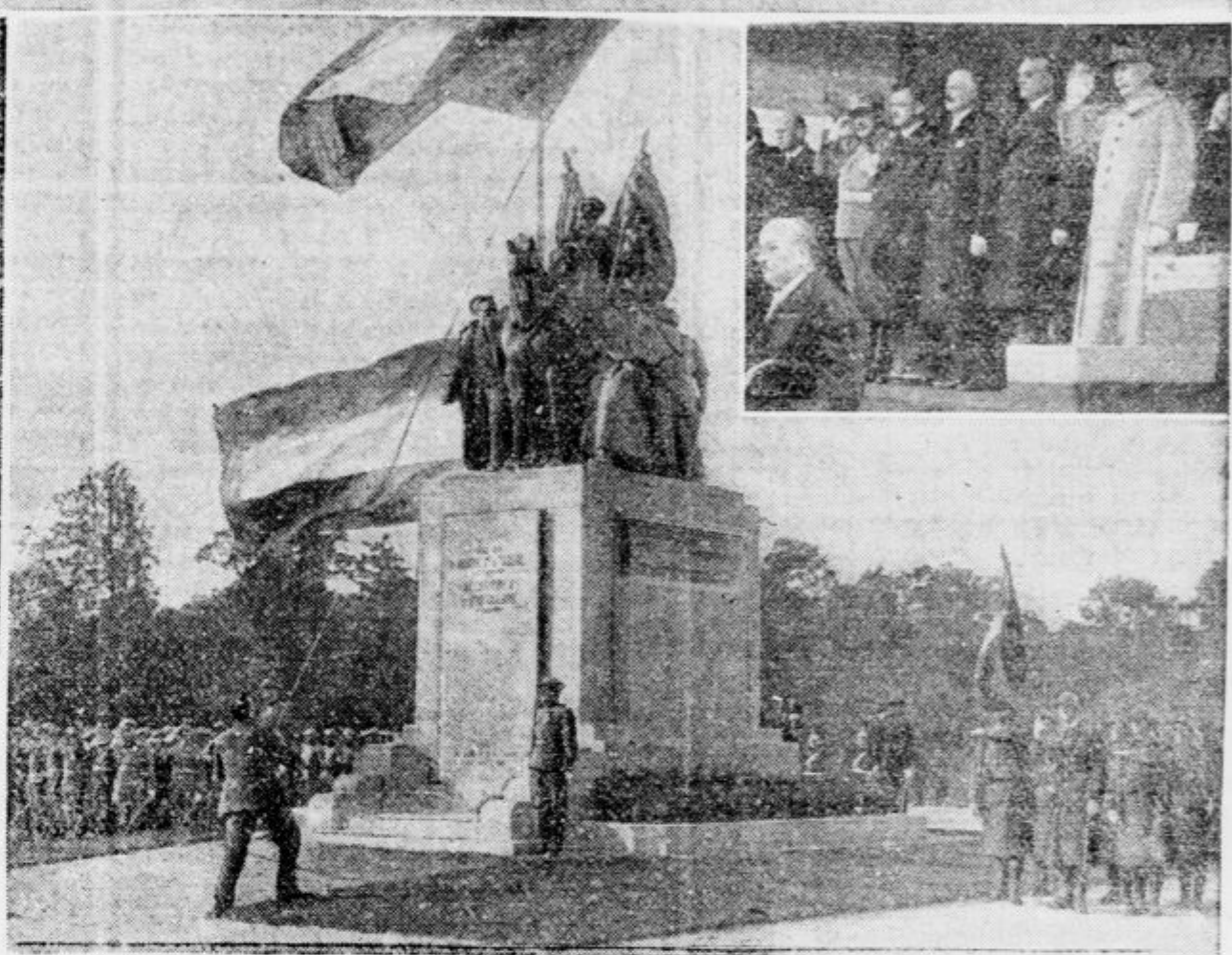
ZITO

+ Novosadska blagovna borza (12. t. m.) Tendence čvrsta. Pšenica (vse 78 kg): baška, sremška in slavonska 160 — 162.50; banatska 158 — 162.50; baška ladja Tisa, Begelj 172.50 — 175; sremška ladja Sava 169 — 171. Ječmen: baški, sremški, 64 kg 102 — 105. Oves: baški, sremški in slavonski 90 — 92. Rž: baška 110 — 112. Kuruza: baška in sremška 103 — 105, banatska 101 — 105. Moka: baška, sremška, slav., banatska »0g« 240 — 260, »2« 220 — 240; »5« 200 — 220; »6« 180 — 200, »8«

Odkritje spomenika kraljema Petru in Aleksandru v Parizu

V bližini prijaznega Boulogneskega gozdiča v 16. pariškem okraju, kjer so nekoč stali močni zidovi stare pariške trdnjave, so konec prošlega tedna odkrili na bivšem trgu Muotte, sedaj Trgu jugoslovenskega kralja Aleksandra I. spomenik dvema velikima vladarjema naše krvi: Petru I. Osvoboditelju in Aleksandru I. Uedinitelju. Slavnostnemu odkritju spomenika so prisostvovali poleg francoskega državnega prezidenta Lebruna še maršal in vojvoda jugoslovenske vojske Franchet d'Esperey, maršal Petain in člani diplomatskega zbora pri pariški vladi, pariški župan Raymond Laurent z mestnimi svetniki, mnogi prijatelji naše države iz vseh krajev Francije ter delegati beograjske vlade: vojni minister Ljubomir Marić, general Mišić in polk. Jevremović, naš pariški poslanik dr. Purić z odpravnikov poslova Simićem, osebje jugoslovenskega poslanstva v Parizu, župan Beograda dr. Vlada Ilić in številni zastopniki jugoslovenskih kolonij na francoskem ozemlju. — Trg so zasedli jezdeci republikanske garde, na desni strani spomenika je zavzel mesto odred naše vojske, na levi so stali gojenci vojaške šole St. Cyre, vsi z zastavami. Na štirih vogalih spomenika so stali kot častna straža naši častniki z golimi sabljami. Na desni strani naše kraljeve garde so se razporedili predstavniki bivših francoskih bojevnikov (Poilus d'Orient) z razvitimi prapori. Spomenik je bil ovit pred odkritjem z jugoslovensko in francosko zastavo. — Spomenik počiva na visokem podstavku iz rdečastega granita ter predstavlja skupino iz bron. Kralj Aleksander Uedinitelj jaha na konju. Na desni strani spodaj podaja svojemu sinu meč Peter I. Osvoboditelj, na levi strani stoji maršal d'Esperey. Za likom kralja Petra in maršala stoje skupine srbskih vojakov in kmetov. Med njimi je tudi kmetica, ki drži pred Aleksandrom svojega sina. — Na granitnem podstavku so vklesane besede: Srbskemu kralju Petru I. Osvoboditelju in jugoslovenskemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju — v počastitev velikih prijateljev mesto Pariz in Francija. Spomenik je delo francoskega vojnega invalida, kiparja Maxima Reala del Sarteja. — Na naši sliki levo zgoraj: Spomenik, postavljen na trgu Muotte, ki je dobil zdaj naziv Trga Aleksandra I.; desno zgoraj: Mimohod oddelka naše kraljeve garde; levo spodaj: Prihod naše kr. garde v Pariz; v ovalu: ga. Ilićeva — pariški župan Raymond Laurent in beograjski župan Vlada Ilić; desno spodaj: Trenutek, ko so dvignili spomenika francosko in našo trobojko; v desnem kotu: prezident Lebrun in mnogi drugi odličniki pri odkritveni ceremoniji.

Kruh v konzervah

Nov uspeh prizadevnosti angleških živilskih kemikov

Po dveh letih nešteti poskusi so angleški živilski kemiki uspeli konzervirati kruh. Odslej bo mogoče hraniti kruh vseh vrst in sestav v ozkih pločevinskih valjih dolgo časa kakor običajne konzerve in ob poljubnem času uživati. Okus se baje ne bo nič spremenil. Treba je le, da bo potem, ko se konzerva odpre, ležal pol ure, da se iz ozračja nasrka potrebne vlage. Krušna konzerva je zamišljena v prvi vrsti kot železna rezerva in jo bodo uporabljale odprave, pa tudi gospodinjstva v primeru, ko jim bo zmanjkalo svežega kruha.

Angleški živilski kemiki so našli tudi način za konzerviranje angleške narodne jedi, slovitega porridgea, ki ga bodo Angleži nosili v konzervnih škatlah s seboj kamor koli, kjer bi sicer te jedi ne dobili. Vojaške odprave v Palestini so se zalo-

žile s konzerviranimi jestvinami za tri mesece. Pri izdelavi teh konzerv so upoštevali palestinsko podnebje. Vse sestojne iz angleških proizvodov, sadja, zelenjave, mleka in mesa v podobi hlebov.

Televizija pri kronanju

Iz Londona poročajo, da bodo slavnostni sprejemi ob priliki kronanja kralja Edvarda VIII. prenašali s televizijo. Snemali ga bodo s posebnim, velikim vozom, ki je opremljen za ta namen in ki so ga izdelali nalašč za to. Voz je veljal 20.000 funtov šterlingov in je prvi svoje vrste na svetu.

Velika pižmarka

Blizu Hagenua na Predarlskem je neki lovec ustrelil pižmarko, nenavadno veliko žival. Tehtala je sedem kilogramov. Bilo je to obenem prvič, da so pižmarko ustrelili ob Bodenskem jezeru.

Ni prišel na cilj

Švedski pilot Kurt Bjorkwall je prošli teden odletel iz New Yorka proti Stockholm. Hotela se mu je pridružiti tudi baronica Blexeu-Finecke, ki pa je v zadnjem trenutku odstopila. Bjorkwall ni dosegel cilja, pobrali so ga na morju pri otoku Valencija blizu Irske

Mačka, orodje usode

Zveržena življenjska zgodba iz Italije

V neki vasi pri Bergamu v Italiji se je zgodila čudna zgodba. Neki deček je napadil iz stanovanja mačko. Mačka je na begu prekučnila svetilni lonec na balkonu, lonec je padel mlademu dekletu na glavo, ki je šla tedaj po cesti, in jo ubil.

Poletje v Sibiriji

Med tem ko govorimo pri nas že o zimni, javljajo, da vlada po vsej zapadni Sibiriji za ta čas izredno topla in sončno vreme. Povprečne temperature so 20 stopinj Celzija. Tudi v uralskem ozemlju vlada vreme, kakršnega ne pomnijo že desetletja. V Sverdlovsku je termometer kazal te dni 23 stopinj v senci.

Nova Šostakovičeva opera

Dimitrij Šostakovič, avtor proslule »Katarine Izmajlve«, ki smo jo videli tudi v Ljubljani, dovršuje novo opero z motivi iz državljanske vojne v Uralu. Tekst je napisal Vsevolod Ivanov, ki je v Moskvi pravkar slavil 20letnico svojega pisateljskega delovanja.

Njen zaročenec si je iz žalosti nad tem vzvil življenje.

Nekoliko ur po njegovi smrti je njegova srečka zadela 45.000 lir, ki so pripadle sedaj njegovemu starejšemu bratu. Ta je živel dotlej v revščini in dolgovih. Eksekutorji so ga neprestano obiskovali. Sedaj je poplačal vse dolgove in se je odpravil na potovanje. Toda na poti ga je napadel in ubil neki razbojnik, ki je pobegnil z avtomobilom. Ni bežal daleč, kajti voz je treščil v neko drevo in razbojnika je težko poškodovalo. Šele ko so ga zasilili, so zvedeli, kako je bila ob začetku tragedije usode mačka, ki jo je deček podil iz stanovanja.

A NEKDOTA

Vojvoda Villierski je bil na skrajno slabem glasu zavoljo svojega skopuštva in trdosrčnosti. Ko je nekoč obolel za žolčnimi kamni, je menil njegov zdravnik: »Tudi mu je pač srce padlo v žolč.«

VSAK DAN ENA

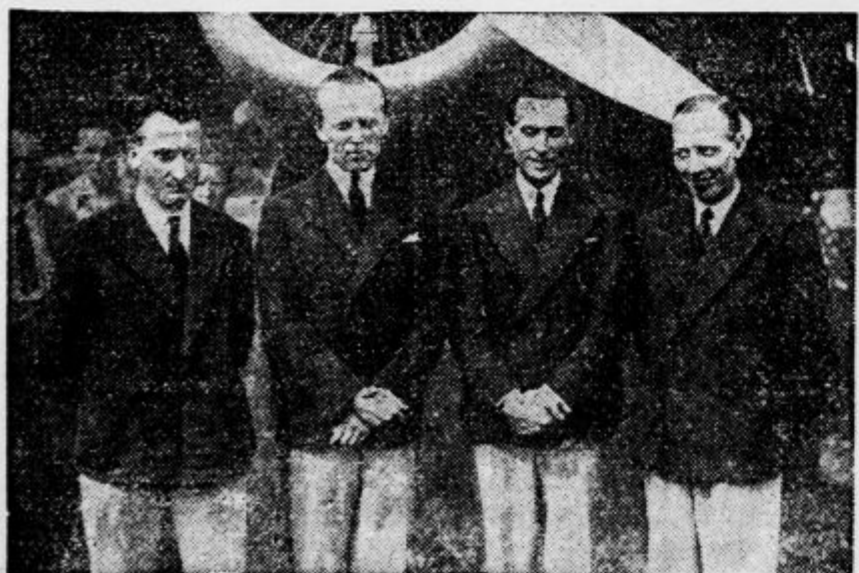
»Ali smem vprašati, če ste omoženi?«
»Nisem, dragi gospod, nisem.«
»O, kako blagrujem vašega moža!«
(»Rires«)

Letalci na koralni čeri

Zasilni pristanek v Timorskem morju

Štiri angleške letalce, ki so startali prejšnji tork v Portu Darwinu (Avstralija), da poletijo v Anglijo in ki so se potem izgubili, so sedaj v dramatičnih okoliščinah našli na nekem koralniku v Timorskem morju. Po neki brzokavki, ki je dospela na Angleško, so letalci kmalu po svojem odletu zašli v napačno smer. V

sredo so opazili, da jim začenja zmanjkovati kuriva, pa so se spustili na Scottovi koralni čeri. Domačini so jih rešili z ribiškimi čolnomi, nekoliko dni pozneje jih je vzel na krov parnik »Nimrod«, ki pluje proti Južni Afriki. Letalo je popolnoma nepoškodovano, kakor veli brzokavka, vendar ga ne bo mogoče spraviti s koralnika.

Trije člani posadke, ki se je rešila v Timorskem morju. Od leve proti desni: mehanik L. Dawies, (poleg njega lord Sempill, ki je ostal doma), Harold Wood ter radiotelegrafist L. Gilroy.

Deček — detektiv

Po naključju izsledena ponarejevalska tolpa

Na neobičajen način so v Budimpešti izsledili družbo ponarejevalcev denarja. Neka trafikantka je dejala neki ženski, ki je kupovala cigarete, da je novce za 2 penga, s katerim je bila ta plačala, ponarejen. Kupovalka je novce nato vzela takoj nazaj, prosila za oproščenje in ga nadomestila z dobrim novcem. V trafiki je bil tedaj tudi mali tekač Kiss, ki se mu je videlo vedenje ženske sumljivo. Neopazno ji je sledil, pa je opazil, kako se je kmalu sestala z nekim moškim in kako sta s tem šla v šest nadaljnjih trgovin nakupovat. Deček je tedaj opozoril najbližjega policista.

Dvigalo se je utrgalo...

V bližini Mulana v ameriški državi Idaho se je utrgala vrh nekega rudniškega dvigala. Dvigalo je treščilo na dno 250 m globokega rova. Devet rudarjev, ki so bili v njem je na mestu ubilo.

sta na sumljivo dvojico, ki so jo prijeli. Pri zaslišanju so ugotovili, da so zadeli na družbo ponarejevalcev denarja. Mož je bil 32letni agent Jožef Salomon, ženska pa 26letna Koesarjeva, ki je živela z njim v skupnem gospodinjstvu. Dvojica je še z nekim drugim moškim in dvema ženskama izdelovala in razpečevala ponarejen denar. Vso družbo so prijeli.

NEKAJ ZA VSE

Človek umre v splošnem, če izgubi tretjino svoje krvi in mu ne vbrizgajo takoj zadostne količine tuje krvi ali vsaj fiziološke solne raztopine.

Običajno je bolje, da jemo kruh iz oluščene žita in damo otrobe živini, ki ima v svojem črevesju vse boljše pogoje nego mi, da predela redilne snovi v teh otrobih. Za odrasčajočo mladino pa je dobro, da je kruh iz celega zrna, ker ga mora dobro žvečiti in je to razvoju zobovja koristno.

S P O R T

Še iz lahkoatletskega parlamenta

Nekaj podrobnosti z nedeljske skupščine JLAS — V 14 dneh bo nova izredna skupščina, ki jo zahteva nad polovico včlanjenih klubov

Kakor je poročalo že »Ponedeljsko Jutro«, se je v nedeljo v Zagrebu vršila izredna skupščina JLAS, ki jo je sklicalo ministarstvo za telesno vzgojo. Skupščine, ki se je vršila v hotelu »Esplanade«, se je udeležilo okoli 50 delegatov, ki pa seveda niso vsi zastopali včlanjenih klubov, tako da so bili mnogi med njimi navzoči le kot opazovalci, ki pa so pri debatah in govorih svojih zastopnikov pridno navijali zanje.

Skupščino je vodil dosedanj zasluzni predsednik g. Veljko Ugrinič, ki je že 15 let stal na čelu zveze vse od njene ustanovitve. Takoj uvodoma, kmalu po 8. zjutraj, je prečital odlok ministra za telesno vzgojo dr. Rogiča, kjer je točno obrazložena zahteva ministrstva, zakaj in tudi kako naj se skliče in vrši izredna skupščina, ki se mora točno držati dnevnega reda zadnje redne skupščine. Za ministrstvo telesne vzgoje sta bila ves čas osebno navzoča načelnik g. dr. Stefanović in prof. g. Messner, za upravo gr. policije v Zagrebu pa svetnik g. dr. Kunc.

Skupščina sama je trajala polnih šest ur in bi jo mogli po njenem poteku deliti v dva značilna dela. V začetku se je dosedanja uprava s svojimi simpatijami krepko upirala zahtevam opozicije, kasneje pa, ko je tudi ministrski delegat g. dr. Stefanović izjavil, da se mora strogo držati predpisane odloka, ki predvsem ugotavlja, kateri klubi smejo glasovati in kateri ne, je opozicija skoro vsa glasovanja odločila z lahko v svojo prid. Res je, da se je bilo treba ozirati na stanje pred 8. decembrom, odn. na ta dan sam, vendar je letos prišlo do nekaterih bistvenih sprememb, ki so tudi bile povod deloma zelo burni debati, kjer so se mnenja številnih govornikov tudi močno razhajala. Dosedanja zvezna uprava se je sicer pritožila na državni svet, vendar rešitev še ni znana in je bila sedaj prisiljena se povsem podrediti odločbi ministrstva.

O podrobnem poteku zadnje skupščine je važno omeniti iz uvodnega dela predvsem borbo za priznanje glasovalne pravice nekaterih klubov, ker je bila od te odločitve odvisna skoro da vsa nadaljnja usoda in potek skupščine. Predvsem sta bili sporni polnomočji »Bačke« iz Subotice in »Sloge« iz Ljubljane, ki jo je zastopal g. Savo Sancin. Prva ni bila lani po nobenem delegatu zastopana, druga pa je letos prenehala obstajati, ker je prešla v ZSK Hermes, ta pa se še ni pravilno včlanil v Zvezo. Po mestoma burni debati, ali naj »mrtvi« glasujejo ali ne, se je sprejel sklep za priznanje glasu »Slogie«, »Bačke« pa so po dvakratnem glasovanju, ki je prvič že izpadlo zanje ugodno, končno odvzeli to

pravico. S tem je bila za opozicijo situacija povsem dobljena. Osmim, od ministrstva prizanim glasovom klubov od katerih so bili za opozicijo Hašk in Zask (oba Zagreb), Rapid (Maribor), BSK (Beograd) in Jugoslavija (Celje), za vlado pa oba Maratona (Zagreb in Maribor) in Železničar (Maribor) se je sedaj pridružil še Sloga (Ljubljana), tako, da je imela opozicija sedaj absolutno večino in so se skoro vsa ostala glasovanja končala soglasno za predlog opozicije, ki so jo vodili predvsem gg. Sancini iz Ljubljane in Zaskovci ter Haškovi iz Zagreba. S to večino je bilo potem izglasovano še črtanje kazni Primorja zaradi lani znane zadeve z Bolgari sprejeta so bila tudi vsa poročila in izglasovana zaupnica za dobo do 8. dec. 1936. — Dosedanje vodstvo je zaenkrat bitko izgubilo, saj je komaj četrtina v zvezi včlanjenih klubov s koristjo nekaterih formalnih predpisov imela na tej skupščini v njenem drugem delu izključno besedo. Ko je bil tako odpor dosedanje vlade premagan, je šlo delo hitro in se precej gladko od rok, kolikor se niso pričela še takoj v začetku nove »vlade« nekatera mnenja deliti.

O sestavi novega odbora s predsednikom dr. Fritschem na čelu smo že poročali. Takoj po zaključku skupščine je nova opozicija predložila pismeno zahtevo 22 klubov za sklicanje nove izredne skupščine v 14 dneh. Po vsem tem je torej novi upravi že v naprej določeno le kratko življenje in bo mogla uresničiti le skromen del svojega novega programa, ki mu seveda ne gre oporekati vse dobre volje za sanacijo našega lahkoatletskega sporta. Vsekakor bi bilo za razvoj naše lahkoatletike še vse bolj koristno, če bi se sile ne cepile, ker sicer atleti, ki jim prav za prav velja prva skrb, ne bodo mogli v svojem razmahu navzgor, če jih bodo pri njihovem prizadevanju motile sportno-politične zadeve. Najbolj koristno za lahkoatletski sport in njegovo upravljanje bi bilo, če bi se vanj ne vnašale tako ozke in skoraj že osebne tendence, ki so v sorodnih organizacijah povzročile že mnogo škoda.

Naši lahki atleti želimo iskreno, da se čim prej krepko opomore in preboli to krizo, ki je sicer nenavadna, toda za ozdravljenje in izboljšanje razmer vendarle potrebna. Upajmo, da novi upravi ne bo prehitro začela hirati složnost tudi v njenih lastnih vrstah.

Mariborski II. razred

Preteklo nedeljo se je prvenstveno tekmovalanje za prvenstvo mariborskega drugega razreda nadaljevalo s tremi tekmi in so bili rezultati naslednji:

SK Drava : SK Ptuj 3 : 2

Ptujski nogometni derby je prinesel SK Dravi pičilo, toda zaslužno zmago. Tekma je bila veskrozi napeta ter ostra, toda vedno v mejah dovoljene igre. Sodil je objektivno g. Klippstatter iz Maribora.

SK Mura : SK Lendava 7 : 4 (5 : 1)

V Murski Soboti je Mura prepričljivo odpravila nasprotnika iz Dolnje Lendave. Mura je predvajala lep in koristen nogomet in je imela v napadalni vrsti svoje najboljšie orožje. Obramba tokrat ni bila na običajni višini. Lendava je igrala zelo postrtovalno, toda pred nasprotnim golom so bili napadalcji premalo odločni. Sodil je dobro g. Kipič iz Maribora.

SK Gradjanski : SK Slavija 2 : 2 (2 : 0)

Ta tekma se je vršila v Mariboru in se je pod vodstvom g. Kasperja končala z delitvijo točk. Igra je bila precej ostra, tako da je moral sodnik izključiti po enega igralca.

Stanje v prvenstveni tabeli je sedaj takole:

Gradjanski	3	2	1	0	10 : 5	5
Mura	3	2	0	1	14 : 7	4
Slavija	3	1	2	0	14 : 7	4
Drava	3	1	0	2	6 : 16	2
Lendava	3	0	2	1	9 : 12	2
Ptuj	3	0	1	2	4 : 10	1

Priključujemo še tabeli I. mariborskega in II. ljubljanskega razreda:

Železničar	2	2	0	0	7 : 0	4
Celje	3	2	0	1	8 : 2	4
CSK	3	1	1	1	6 : 9	3
Maribor	2	1	0	1	4 : 4	2
Rapid	3	0	1	2	3 : 11	1
Atletiki	1	0	0	1	0 : 2	0

★

Mars	3	2	1	0	14 : 6	5
Jadran	3	2	0	1	8 : 6	4
Korotan	3	2	0	1	6 : 6	4
Svoboda	3	1	1	1	7 : 6	3
Grafika	3	1	1	1	5 : 5	3
Madika	3	1	1	1	9 : 12	3
Slavija	3	1	0	2	4 : 7	2

V 1. taj vrstah

Preteklo soboto je bila v Zagrebu plenarna seja JOO, na kateri so bile v obravnavi priprave in nastop naših tekmovalcev v letošnjem olimpijskem letu. Delegati vseh savezov so izrekli vodstvu olimpijskih priprav v Garmischu in Berlinu popolno priznanje in zahvalo. Iz blagajniškega poročila so razvidne zanimive številke o dohodkih in izdatkih tega odbora. Za vse priprave je ta odbor prejel 575.230 Din, med katerimi je samo ministrstvo za telesno vzgojo prispevalo 430.000 Din. To je dokaz, da bi brez te podpore naša udeležba na olimpiadi sploh ne bila mogoča. Stroškov je imel JOO 519.257 Din. Ker je bilo naših tekmovalcev in delegatov na obeh olimpijadah okoli 200, se da izračunati, da se je za vsakega porabilo okoli 2500 Din. Seveda pri tem niso upoštevani

letnih časov, ki so delamirale ter mu poklonile cvetja, klesja in sadja. Ginjen do solza je slavljence sprejel darove in prisrčne čestitke. Preden je obiskala dom častitljivega slavljenca pa se je vsa poljska mladina zbrala pod vodstvom učiteljskega zbora v šolski dvorani, kjer je učitelj g. Cibic orisal življensko pot in zasluje slavljenca. Bila je srčna želja učiteljev in mladine, da bi slavljence prisostvoval šolski proslavi, toda skrb za njegovo zdravje je zahtevala v tem nezdramem vremenu vso previdnost. Vse, ki so se proslavi udeležili, in sploh vse prebivalce tolaži zvest, da atek-nadučitelj Kavčič itak ve, da ga vsi iskreno ljubijo in spoštujejo. Utrpi hvalažnost in ljubečih src tudi brez slavnosti segajo do njega.

Danski dirigent Jans Schroeder

Ljubljana, 12. oktobra. Naši širši glasbeni javnosti je ime dirigenta danskega državnega radija, artističnega vodje in dirigenta od danske države subvencioniranih koncertov za univerzitetno mladino ter predsednika odbora za izbiro skladb v mednarodnem društvu moderne glasbe za dansko državo g. Jansa Schroedera še skoraj neznan, čeprav tekom zadnjih let posveča prav posebno pozornost slovenski glasbi. Skupno z dirigentom naše radijske postaje g. Dragom Mariom Štancem, s katerim je istega leta absolvirali praški konservatorij, je že 1932. priredil v Kopenhagenu koncert češke glasbe, ki so mu sledili še nekateri drugi koncerti slovenske glasbe, predvsem češke in ruske. G. Jans Schroeder, ki je agilen član Dansko-jugoslovenske lige, je že večkrat pokazal za našo državo veliko iskrenega zanimanja in se je na povabilo dirigenta Štancem odzval iskreno rad in sam obiskal tudi naše jugoslovenske kraje, da prouči možnost seznaniti v čim večji meri našo glasbeno javnost s finsko, šved-

ske, norveško in dansko glasbo, hkrati pa tudi, da čim globlje spozna našo glasbeno kulturo.

Ob priliki bivanja dirigenta g. Schroedera med nami se je tudi vodstvo naše radiofonske postaje odločilo, da v sredo zvečer priredi koncert nordijske glasbe, ki ga bo diriral g. Schroeder, izvajal pa naš radijski orkester z izjemo solističnih violinskih točk, ki jih bo izvajal profesor g. Karlo Rupel. Koncert nordijske glasbe v našem radiu bo obsegal vse najvažnejše glasbene avtorje evropskega severa. Finsko bo zastopal Jan Sibelius z zvočnim eposom »Finlandija«, švedsko Hugo Alfvén za znano »Švedsko rapsodijo«, Norveško Johann Svendsen za »Romanco« za violino solo s spremljevanjem orkestra in Edvard Grieg s skladbo »Jutrnje razpoloženje«, Dansko pa bodo zastopali N. N. W. Gade z »Zvoki po Ossianu«, Daniel Kuhlau s predigro k danski narodni operi »Erlendhøge« in končno danski »Strauss« H. Z. Lumbye z nekaterimi skladbami.

G. Schroederju, ki se je o lepota naših pokrajin in zlasti naše Ljubljane izrazil izredno laskavo, želimo prijetno bivanje med nami, hkrati pa smo prepričani, da se bo z novimi impresijami vrnil v svojo dansko domovino in s prav tako ljubeznijo nadaljeval propagando za slovensko glasbo kakor je to delal tekom zadnjih let. Prepričani smo, da bo tudi naša slovenska in jugoslovenska glasba našla svojo pot v Kopenhagenu, prav tako pa želimo, da bi še večkrat imeli priložnost seznaniti se z lepo in visoko kulturno glasbo nordijskih narodov.

Dr. Frlan in banska uprava

Glede na članek v dnevniku »Jutro« z dne 4. t. m. — »Dr. Frlan v domači zemlji« nas je naprosila kr. banska uprava, da priobčimo tele pojasnilo:

Pokojni dr. Frlan je bil res na kr. banski upravi, in sicer pri načelniku VI. oddelka zaradi stalnega službenega mesta v občni državni bolnišnici v Ljubljani. Na njegovo vprašanje se mu je prijazno pojasnilo, da so v občni državni bolnišnici zaenkrat vsa mesta uradnih pripravnikov in sekundarijev zasedena, da pa kot volonter lahko vsak čas vstopi v bolnišnico.

Nasvetovalo se mu je, naj dovrši svoj specialistični študij, ker bo kot specialist za boleznih ušes, nosa in grla najlažje dobil mesto na oddelku za te bolezni, ker bi ga drugače pred doseženo specializacijo upravnik bolnišnice lahko zaposlil na katerem drugem oddelku.

Pri tem razgovoru ni bilo niti malo go-

OPRANI LASJE

so obenem tudi negovani — to je prednost SORELA shampoo paste.

Z redno uporabo SORELA izgine prhljaj in preneha izpadanje las.

Dobiva se v vseh trgovinah te stroke v tubi po Din 7.—, 12.— in 25.—.

vora o kaki »socialni indikaciji« in je torej tozadevno namigavanje absolutno neutemeljeno.

Na svojočasno stavko volonterjev v ljubljanskih bolnišnicah pa danes gotovo nihče več ne misli, saj je bila večina volonterjev, ki so se svojčas stavke udeleževali, že nastavljen po raznih bolnicah, kjer so bila razna mesta.

Franc Pirc

Tržič, 12. oktobra. Danes je umrl po dolgi mučni bolezni v Tržiču ugledni uradnik predilnice Franc Pirc. 43 let je z ljubeznijo in vestnostjo služboval svojim šefom, ki jih je vse življenje nad vse spoštoval.

Rodil se je l. 1868. v Kropi kot sin znane tovarnarja Franca Pirca. Obiskoval je gimnazijo v Ljubljani, po očetovi smrti pa je vodil domače podjetje. Prva njegova služba je bila v bivšem Majdičevem valjčnem mlinu v Kranju, nato pa je od l. 1893. služboval kot uradnik firme Glanzmann-

Gassner v Tržiču. Tu se je poročil s soprogo Antonijo. Iz srečnega zakona se je rodila hčerka Tonica, ki se je lani poročila s prof. Francem Bajdom. Svoje življenje in vso svojo skrb je posvetil svoji družini in službi. Bil je spoštovan od delavcev in uradništva. Zato so ga volili v odbore strokovnih organizacij, ker so poznali nesebičnost in aktivnost. Kot predsednik Društva delovodskih mojstrov in blagajnik Podporne družbe se je udeleževal v javnem življenju in užival vse spoštovanje. Do svoje bolezni je dolgo vrsto let vodil tržičko posojilnico. Skratka, bil je mož dela.

Sedaj, ko bi moral vsaj malo uživati sadove svojega truda, ko bi se moral odpovedati v srečnem krogu svoje družine truden od dela, ga je poklical Bog k sebi. Toda do zadnjega je bil s svojimi mislimi v pisarni v tovarni, do zadnjega je govoril o svojih dobrih predstojnikih.

Ko mu je pomladi umrl svak veleposelnik in lesni trgovec Ivan Jalen, se ni mogel več udeležiti njegovega pogreba v Ratečah. Trdno pa je bil prepričan, da bo jese ni mogel prisostvovati prenosu njegovega trupla v grobnico. Zdal pa se bosta srečala na drugem, boljšem svetu.

Za njim žalujejo soproga Antonija, hčerka Tonica, sestre Kristina, Sabina in Antonija, zet prof. Bajd in vnukci Tišek, ki se mu je kljub hudim bolečinam tolikokrat nasmešnil. Lahka mu bodi zemlja!

Točno plačuj »Jutro« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

Trgovski pomočnik

manufakturne in modne stroke, ki je obenem dober izložbeni aranžer, ne nad 25 let star, s prama referencami se takoj sprejme. Ponudbe podružnici »Jutro« v Celju pod: »Dober prodajalec«.

Umrl nam je danes, dne 11. t. m. ob 12. uri popoldne naš srčnoljubljeni sin edinec, gospod

BRUNO VATOVEC

ABS. JURIST

v cvetju svoje mladosti 23 let, po dolgi mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga spremlimo v torek, dne 13. oktobra 1936, ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Soteska št. 10 (Gregorčičeva 4), na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Trst, Gornje Vreme pri Postojni, 11. X. 1936.

Globoko žalujejo: FANIKA roj. POZAR — mati, FRANC — oče, ter vse ostalo sorodstvo.

Strta po kruti usodi nas je nenadoma zapustila naša ljubljena mami, gospa

MARTA MRAK, roj. GRADIŠAR, UČITELJICA.

Nepozabno pokojnico prepeljemo v sredo, dne 14. oktobra iz Starega trga na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljani, od koder se bo vršil pogreb iz pokopališke kapele ob 16. uri.

Ljubljana — Stari trg, dne 12. oktobra 1936.

JOŽE, soprog; MARKO in JANEZEK, sinova ter ostalo sorodstvo.

Javljamo tužno vest, da je naš sotrudnik, gospod

FRANC PIRC

danes po dolgi mukepolni bolezni preminul.

Pokojsnik je v našem podjetju polnih 43 let vestno in marljivo sodeloval.

Dragega pokojnika ohranimo v trajnem in častnem spominu.

TRŽIČ, dne 12. oktobra 1936.

Bombažna predilnica in tkalnica Tržič. ED. GLANZMANN & AND. GASSNER.

FRANCA PIRCA

URADNIKA PREDILNICE V TRŽIČU.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v sredo 14. oktobra ob 4. popoldne na tukajšnje pokopališče.

TRŽIČ, dne 12. oktobra 1936.

ANTONIJA, soproga; TONICA por. BAJD, hčerka; KRISTINA JALEN, SABINA ROŽIC, ANTONIJA PETRIČ, sestre; prof. FRANC BAJD, zet; TIKEC, vnuk.

A. Poltzer:

Pot brez cilja

Roman

Odgrižnil ji je konček in ga izpljunil. Nekajkrat je močke potegnil dim. In zdajci so iz višnjega oblaka, ki ga je obdajal, planile besede:

»Torej ljubite Milico?«

Napad je bil res nepričakovan.

Sam sem se čutil, kako miren je bil moj odgovor: »In če bi bilo tako, gospod Lawrence? Priznam, da sem ubog, in vi kot stric gospodične Borgholmove imate pravico...«

Delj nisem prišel, zakaj Lawrence mi je segel v besedo: »Ali sem Miličin stric ali ne, je v tej reči zelo nevažno. Sicer pa niti nisem njen stric. Najino sorodstvo je dokaj bolj oddaljeno: Miličin oče je bil v tretjem ali četrtem kolenu bratranec moje pokojne žene. Po tem takem sem kakor vidite, Milici komaj še sorodnik. To samo mimogrede. A prepovem vam, da bi v tem času, ki vam ga je še prebilo na ladij, skušali zmešati Milici glavo!«

Vstal sem bil. Menda je tudi Lawrence čutil, da se je bil zaletel, kajti nekoliko prijazneje je dodal: »V dolžnost sem si šel, da vam to povem!«

»Ker ste pravkar sami rekli, da niste z gospodično Borgholmovo skoraj v nobenem sorodstvu, in ker

je, kolikor vem, gospodična Borgholmova polnoletna, res ne vidim, kaj bi vas upravičevalo, da se vtikate v njeno in mojo povsem osebno zadevo,« sem napeto odvrnil.

Lawrence je zvečil svojo močeno smotko. Njegove temne, zmerom nekoliko zaripile oči so me zlobno merile. Videl sem, kako se je siloma brzdal, da ne bi vzrožil.

»Kaj me upravičuje...?« je zarenčal. »Hm, mladi človek! Za kavalirja se postavlja. Osobna stvar takega gospoda mi je seveda figo mar! Človek ljubimka z dekletom, se okorišča s prikladno okolico — s šumečim morjem — z zvezdnatim nebom — z romantičnimi izprehodi po temni palubi — nekaj kozarcev šampanjca je morda že prej prijetno razburilo kri — in zdaj še pomemben stisk roke, nekaj plehkih, priljubljenih besed, tiho na uho — in plen nam pade kakor zrel sad v naročje... Kaj je gospodu mar, da podlo zlorablja gostoljubje? Nam men posvečuje sredstva!«

Ta mah mi je padla koprena z oči. Debeli, starikavi mož je bil ljubosumen!

Ljubil je Milico. Ne kot stric, kar sploh ni bil, ampak kot mož. V meni je videl tekmeča, nevarnega tekmeča vkljub siromaštvu! Jaz sem bil še mlad, on je pa stal na robu tistih let, ko tudi moža napade »strah pred zadnjim poglavjem«. Nekakšno sočutje se je oglasilo v meni. »Gospod Lawrence,« sem rekel, »ne bom se branil zoper vašo sodbo o meni, ker me ne poznate in ker ste v tem trenutku razburjeni. Upam le, da nimate tudi o gospodični Borgholmovi tako slabega mnenja...?«

Lawrence si je bil z negotovo roko natočil kozarec.

Na dušek je izlil vsebino vaze. A tudi zdaj je še hudobno boljšal vame, ko je rekel: »In razen tega še prekleto motite, če mislite, da je Milica bogata! Tisto bore denarja, kar ji ga je oče zapustil, je zdravniški porabljen. Milica ima vse od mene! To vam je novo, kaj?« Zadovoljno se je zasmejal: videlo, da njegovo razodetje ni ostalo popolnoma brez učinka name.

Mojo osuplost je imel za razočaranje lovca na doto. Da, razočaran sem bil — čeprav iz drugega razloga. Kaj mi je bilo mar, da je bila Milica siromašna! Narobe, v drugačnih okoliščinah bi me bilo to celo razveselilo! Milica, ki je bila rečna kakor jaz, ni mogla biti zame več nedosegljiva. A kaj sem si mogel misliti o dekletu, ki je na vse roke razsipalo denar, ki ji ni bil bližnji sorodnik, pač pa zaljubljen vanjo?

Kolikanj sem bil razočaran! Eno upanje mi je še ostalo. Morda ni Milica niti vedela o tem, da jo Lawrence lubi. Konec koncev je bila njegova sorodnica, čeprav le daljna; utegnila je spremljati Lawrenceja na njegovih potovanjih kot tajnica, družabnica ali kaj vem, kaj. Lišpa nisem bil na Milici nikoli opazil, in da je hodila elegantno oblečena, je bilo pač samoumevno. Lawrence je ni mogel plaševati tako, kakor plačuje katero si budi uslužbenko. Toda že v naslednjem trenutku je šel moj up po vodi.

Lawrence, ki si je bil zdaj v svesti zmage, je bahavo vprašal:

»Kaj menite, koliko potrebuje na leto gospodična, kakršna je Milica?«

Nisem mu mogel odgovoriti, in Lawrence tudi ni pričakoval odgovora, ker je nadaljeval: »Samo majhen primer! Zadnje tri tedne je dobila Milica od mene dvajset tisoč švicarskih frankov. Na verjamem, da bi imela ta hip še bogve kaj drobiža...«

Kam je meril Lawrence s svojim bahanjem, je bilo jasno. A jaz sem mislil samo na nekaj: tudi tisti usodni bankovec za pet sto mark je bil po tem takem iz Lawrenceovega žepa!

V vsakem oziru sem se čutil prevarjenega. Le kako sem se mogel o Milici tako zmotiti? Bila je računajoča, mrzlosrčno bitje, ki se je samo igralo z menoj. Kaj je kanila s to igro, si kakopak nisem mogel razložiti. Morda je hotela samo zabrisati grdobijo, ki mi jo je bila napravila.

Rekel sem Lawrenceu: »Če vam je to v pomirjenju, se bom ogibal govoriti z gospodično Borgholmovo drugače kakor v vaši navzočnosti. Zdelo se mi je, kakor da bi bile spravile moje besede milijonarja nekoliko v zadrego.«

S posiljeno prijaznostjo je dejal: »Ne zamerite mi, če sem bil morda prevročekrven. Vsekakor bi mi bilo ljubo, da svedeja vedenja proti Milici ne bi preočitno izpremenili...«

Osuplo sem ga pogledal. Najprej mi je bil prepovedal dvoriti Milici, zdaj me je pa spet prošil, naj se moje vedenje proti njej ne izpremeni...

»Ni treba, da bi Milica kaj vedela o našem pogovoru,« je rekel Lawrence. Še vedno v zadregi.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozil, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Val ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismo obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k goraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Manufaktura

Izvoznice, tudi v ostali misli, stroki, provostni, moč, s daljšo prakso, — smolega aranžiranja, islo, sprejemem. — Jurež, Vrnica, Vinica, pri Oromlju, Bela Krajina. 24235-1

Trgov. praktikanta

za dobo 10 mesecov, sprejema manufaktura trgovina v Mariboru. Hrana in stanovanje prosto. V poštev pridejo oni, ki so se že nekaj časa učili. Ponudbe na: Franc. Francoski, trgov. potnik v Mariboru, Nova vas. 24611-1

Krojaško pomočnico

samoostojno v vsem damskem poslu, po možnosti z manjšim nemškega jezika, staro do 30 let, iskem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krojaška pomočnica«. 24300-4

Čevljarški pomočnik

dobi službo kot družabnik. Ribarjeva 3, Mirje. 24384-1

5 soboslikarskih pomočnikov

sprejemem takoj. — Alojzij Karmelj, soboslikar, Jesenice, Pušine. 24574-1

Natakarice

Slovenke, čvrste, sprejemem takoj za kavarano, v kateri je godba. Kafanar »Imperial«, Sr. Mitrovič. 24682-1

Več orodničarjev in str. ključavničarjev

potrebujejo za izdelavo ročin in popravilo strojev. Stalna služba. Ponudbe s propisi spričeval na ogl. odd. Jutra pod »Orodničarje«. Ponudbe brez kopij spričeval se ne bodo vzele v poštev. 24706-1

Organizatorja

s obširnim znanstvom med poslovnimi sloji, iscem. Ponudbe pod šifro »Novo« na ogl. odd. Jutra. 24692-4

Med mestom in deželo

posreduje Jutrov mali oglašnik

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

37

Zdaj se je izkazalo, kaj je bilo resnično v kovčegu, ko ga je Kozamurnik posadil načelniku na glavo. Steklenica z lasno vodo se je bila zdrobila, in tekočina, ki je bila v njej, je bila preprosta vse perilo z rdečimi lisami. S solzami v očeh je gospod Kozamurnik strmel na pokvarjene raje in pidmaže.

Službe išče

Vaška beseda 60 par; javka 5 Din, za dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 19 Din.

Učiteljska

abiturientka z detele, s odličnim uspehom, vajena dela, išče službo kot vzgojiteljica ali kaj primernejega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Učiteljska«. 24434-2

Šivilja

Šivilja za fino in navadno delo, išče dela po hišah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24608-2

Brivski pomočnik

in provostni bubišter, išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24677-2

Postrežnica

vajena vsaga hišnega dela, kuhe in dobra kolesarica. Želi mesto za dož dan. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24573-3

Mlada gospodična

želi kakršnekoli zaposlitve za 6 ur popoldne. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo potrebna«. 24572-2

Brivski pomočnik

išče nameščenje. Nastopi takoj. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Soliden brivec«. 24573-3

Dekle

pridno in pošteno, ki zna tudi šivati in ljubiti otroke, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidna in marljiva«. 24602-2

Prodaj

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 železna nosilca

(stebra, lito železo) napredaj. Polze se Ljubljana, Stari trg 32. 24614-6

Pohištvo

Lepo pohištvo za samsko sobo prodam po zmerni ceni. — Ogleda se Einspillerjeva 9, pritišče. 24603-12

Stroji

Čevljarški šivalni stroj cilindar, za šivanje in krojenje čevljev, kupim. Stroj je lahko rabljen, samo da je v redu in da dobro dela. Javiti na naslov: Janko Dolenc, suster, Valjevo, Takovska br. 12, Srbija. 24607-20

Obri

Kožuhovino vseh vrst, najugodnejše kupite in vam strokovno izdela Josip Dolenc. 19. Ljubljana, Sv. Petra c. 19. Telefon 22-62. 233-30

Knjige

Kupim sledeče lenke »Slov. Pravnikar III. XII. XIX. in XXI. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pravnikar«. 24383-8

Kupim

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stare moške

čevlje, perilo in posteljino, kupujem. — Plačam najboljši, pridem pogledat na dom. Pišite na Meta Andlovic, Gallusovo nabrežje 27. 24592-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišji cenar CERNE - juvelij Ljubljana, Wolfova ulica 2. 24600-33

Kapital

Bančne, kreditne in denarne posle, nakup in prodajo bančnih vlog, izpostuje najugodnejše takoj v gotovini

AL Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. št. 14. Telefon 35-10. 214-16

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40, izvršuje najboljše nakup in prodajo

HRANILNIH VLOG

vseh denarnih zavodov. Za odgovor Din 3 znamk. 240-16

Lokali

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dobra gostilna

v Varaždinu napredaj zaradi starosti. Vprašati: Maribor, Barbarska 5, vrata št. 4. 24610-19

Renomirano

trgovino s špecerijo in mešanim blagom, staro, ki se nahaja v moji lastni hiši, s priključnim dvosobnim stanovanjem, s komfortom, v najbližji bližini glav. kolodvora, prodam zaradi družinskih razmer. Potreben kapital 50.000. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24608-19

Posest

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stavbno parcelo

600-1000 kv. m, kupim za kajenje. Mesto, najbližje od Kolerje do Viča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stavba«. 24601-30

Stanovanje

Dvosob. stanovanje s kabineto, kuhinjo in pralnikom, oddam za november. Langusova ulica 17 (Mirje). 24613-31

Trisobno stanovanje

z vsemi priključili, oddam za november. Bolgarska 25. 24675-21

Dvosob. stanovanje

solčno, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24578-31

Enosob. stanovanje

prtično, primerno za starejši par, takoj oddam. Einspillerjeva 23. Bežigrad. 24580-31

Petsobno stanovanje

komfortno, celo nadstropje, v Gledališki ulici, nasproti opere, pripravno za zdravniška in odvratnika, oddam za takoj ali 1. novembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24594-31

Enosob. stanovanje

oddam stranki brez otrok. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24600-31

Sobo odda

Sostanova (sostanova), sprejemam s vso oskrbo, istotam sprejemam tudi več obmenov. Florjanska ul. 18/II. 24606-33

Sobo

lepo, opremljeno, separirano, oddam v centru. Pod Trnovo 2/II, desno. 24619-33

Opremljeno sobo

v mestu poceni oddam 15. oktobra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24535-33

Opremljeno sobo

s strogo separiranim vzhodom oddam takoj v Rožni ulici 31 (St. Jakob). 24576-23

1-2 dijaka

ali akademika, sprejemam v gorko sobo v bližini univerze in trgovske akademije. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24590-33

Opremljeno sobo

solčno, za eno, lahko tudi za dve osebi, oddam. Na željo z jutrkom in pranjem perila. Sv. Petra na sip 43. 24604-33

Sobo

oddam gospodični ali dijakinji (dijaku), z vso vestno oskrbo. Sekula, Gledališka ulica 12, pritišče. 24606-33

Ženitve

Vaška beseda 3 Din; javka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 30 Din.

Poročiti želim

drav. nastavljenca, starih 40-50 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Doma«. 24605-25

Ločenec

obrtnik ali posestnik, želi pomanstva z gospodično, vdovo ali ločenko, staro do 40 let, z nekaj premoženja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novo življenje«. 24596-35

Uradnik ministrstva

želi znanja inteligentne dame, Rodič, Beograd. post. pretinac 581. 24602-25

Državni uradnik

ugleden, dobro situiran — poroči mlado gospodično priklupne zunanosti, muzikalno, primerne naobrazbe, čiste preteklosti. Prednost židovska. Veselje za lastno dom, sport in potovanje. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod šifro »Usoda 1936«. 24581-35

Informacije

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zupančič Maks

fotografski pomočnik, še od junija 1936 ni več pri meni v službi. On nima nobene pravice za mojo firmo, je imel naročila ali predložit. Bavec, fotograf, Brezice. 24587-31

Razno

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hubertus

nepremojljiv za vsakega Din 250.— in vsa druga oblačila po neverjetno nizkih cenah pri PRESKER-JU, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopake dobiti pri I. POGAČNIK Bohoričeva ul. št. 5.

Umrli nam je, previden s tolažili sv. vere, naš preljubi, dobri soprog, oče, brat, zet, gospod

ANTON ČRNIVEC

RAVNATELJ DRŽ. UCITELJSKE SOLE IN VLADNI SVETNIK V POK., ODLIKOVAN Z REDOM SV. SAVE.

Pogreb dragoga pokojnika bo v torek 13. t. m. ob pol treh popoldne iz hiše žalosti, Turnograjska (Erjavčeva) 4.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo 14. t. m. ob sedmih v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana-St. Vid, dne 11. oktobra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

TRZIŠKA POSOJILNICA, reg. zadr. z om. zav.

V TRZICU javlja tužno vest, da je preminul po dolgi težki bolezni njen dolgoletni član načelnika, tajnik in blagajnik, gospod

FRAN PIRC

Pokojnega zadržnega in zaslužnega delavca za procvit naše kreditne zadruge bomo ohranili v častnem in trajnem spominu.

S l a v a m u !

TRZIC, dne 12. oktobra 1936.

NACELSTVO.